

NOVEMBER 2017 NR. 96

RØD+GRØN

Tema: Kampen mod privatisering

Privatiseringen breder sig. I kommuner, i regioner og på landsplan med indflydelse fra EU. Men hvorfor går det sådan? Hvor lykkes det at trække fejlslagne udliciteringer hjem igen? Og hvad vil Enhedslisten gøre for at vende skuden og standse privatiseringerne? Det ser vi alt sammen nærmere på i denne måned.

Side 14-23

INDHOLD

Måneden der gik	3
EU's sociale søjle	4
Kort nyt fra Folketinget	5
Russisk gas – hvad mener Ø?	8-9
Kan kommunen være CO2-neutral?	10
En strømledning til milliarder	11
Folkeafstemning i Catalonien	12
Plan B-konference i Lissabon	13
Sidste nyt fra valgkampen	24-25
Debattørskolen	26
Serbiens venstrefløj	28
Debat og annoncer	29-31
Kulturstafetten	32

Tema: Sammen i valgkampen 14-23
Privatiseringen breder sig. I kommuner, i regioner og på landsplan med indflydelse fra EU. Men hvorfor går det sådan? Hvor lykkes det at trække fejlslagne udliciteringer hjem igen? Og hvad vil Enhedslisten gøre for at vende skuden og standse privatiseringerne? Det ser vi alt sammen nærmere på i denne måned.

Jagten på EU-kandidater er gået ind

6-7
Når der er valg til EU-Parlamentet i juni 2019 vil Liste Ø stå på stemmesedlen for første gang. Rød+Grøn har talt med Søren Søndergaard, der er med til at forberede Enhedslistens første EU-parlamentsvalg.

Det går fremad – men der er lang vej endnu!

27
Rød+Grøn har kigget på kønsfordelingen ved kommunal- og regionsvalgene. Konklusionen er, at selv om vi er blevet bedre, så er vi langt fra at opnå lige repræsentation.

RØD+GRØN

Redaktør: Simon Halskov

Redaktion: Gunna Starck, Anne Overgaard, Sarah Glerup, Nina Ericsson, Mikkel Lauritzen, Karl Vogt-Nielsen, Lars Hostrup, Lole Møller, Mikael Hertoft, Lasse Nedergaard Mors, Eva Hyllegaard, Sissel Moos og Maria Prudholm.

Art Director: Maria Prudholm

Layout: Tobias Frost

Kontakt: medlemsblad@enhedslisten.dk
ISSN: 1903-8496

Abonnementspris:
Uden medlemskab af Enhedslisten: 150 kr/år
Institutioner: 250 kr/år
Medlemmer modtager automatisk bladet.

Administration/abonnement: 33 93 33 24

Næste deadline: 4. december kl. 9.00

Debatindlæg: Send til: debat@enhedslisten.dk

Udgives af: Enhedslisten

Forsidefoto: Postnord.dk, Henrik Petit

Fotos, der hentet på Flickr, må gengives under samme Copyright-licens, som de er udgivet under på Flickr.com.

Oplag: 8.600

Tryk: KLS Grafisk Hus

RETNING

Hold ud – vi er der næsten!

Kære læser. Om en lille uges tid vil mange måneders hårdt arbejde kulminere, når vi skal stemme til kommunal- og regionsvalget. Vi har kravet i lygtepæle og debatteret på livet løs – nu skal den have en sidste skalle, inden vi med spænding kan følge valgresultaterne tikke ind tirsdag aften.

I stedet for Rød+Grøns traditionelle "Retning" vil vi i denne måned lade billederne tale.

Og så vil vi ønske alle Liste Ø's flittige og dygtige kandidater til kommunal- og regionsvalget al mulig held og lykke!

Simon Halskov
Rød+Grøn-redaktør

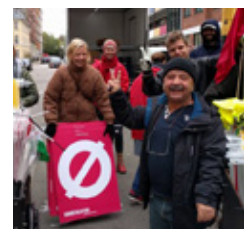
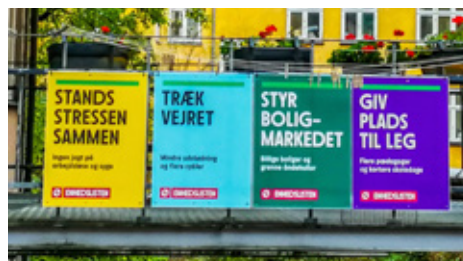

Foto: Martin Kaas

● MÅNEDENS BILLEDE

Josephine Jørgensen er kravlet til tops i en lygtepæl på Amager. De to Amager-afdelinger har tilsammen hængt mellem 7-800 plakater op på øen.

● DEN GODE NYHED

Rekord med plads til forbedring. Knap hver tredje, nærmere bestemt 31,8 procent, af de opstillede kandidater til kommunalvalget i november er kvinder. Det er den højeste andel kvindelige kandidater til et kommunalvalg nogensinde. Hos Enhedslisten er 42,6 procent af de opstillede kandidater til kommunalvalget kvinder (47,9 procent til regionsvalget).

● DEN DÅRLIGE NYHED

Enhedslisten udelukket fra forhandlinger. Enhedslisten er ikke med i den forskningsaftale, der i slutningen af oktober blev indgået på Christiansborg. Det skyldes, at regeringen forhindrede Enhedslisten og Alternativet i at få adgang til forhandlingsbordet. Lige netop de to partier lægger stor vægt på forskning og uddannelse, og med udelukkelsen bryder regeringen en tradition for brede aftaler på forskningsområdet.

● CITATET

» Der er brugt 220 mio. kr. på gyldne håndtryk til cheferne i det offentlige siden 2014. Og de har fået store lønstigninger. Jeg kan afsløre, at SOSU'en, kloakmedarbejderen og alle de andre på gulvet ikke har oplevet den samme udvikling. De mangler til gengæld flere kollegaer, mere tillid og en fair løn.«

Pernille Skipper
Politisk ordfører (på barsel)

Foto: Uffe Weng

SOCIAL SØJLE ER HVIDVASK AF EU

EU-kommissionen fremlagde tidligere på året et forslag til en 'Social Søjle'. Kernen i forslaget er den såkaldte Proklamation om Sociale Rettigheder, som indeholder 20 principper for social- og arbejdsmarkedspolitik i EU.

● EU

Maj Rydbjerg

Kommissionsformand Juncker har kaldt søjlen "last chance for social Europe" og skulle man tro ham, er der tale om et kursskifte i EU. Men søjlen er ikke et brud med de politikker, der har været med til at skabe de stigende sociale problemer i EU. Tværtimod står der klart, at søjlen skal implementeres inden for rammerne af EU's økonomiske styring. Dvs. Finanspagten, Vækst- og Stabilitetspagten og det Europæiske Semester – redskaber, som skal sikre stram budgetdisciplin og som bliver brugt til at presse lønninger og velfærd nedad i EU.

Sociale rettigheder light

Søjlen giver ikke én eneste ny rettighed, og den er ikke juridisk bindende. Med andre ord er der ingen nye rettigheder til at styrke den sociale

dimension, og rettighederne får ikke en ny status i EU. Social- og arbejdstagerrettigheder vil derfor fortsat blive underlagt de såkaldte økonomiske friheder, som er grundstenene i det indre marked, og hensynet til virksomhedernes konkurrenceevne. Søjlen kan altså på ingen måde sammenlignes med kravet om en social protokol, som sigter mod at begrænse det indre markeds virksomhedsfriheder.

Gamle rettigheder i en ny indpakning

Søjlen lægger end ikke op til, at EU tiltræder Europarådets Socialpagt – en pendant til menneskerettighedskonventionen – på trods af, at alle EU-landene har ratificeret den. Faktisk udelader søjlen nogle rettigheder, f.eks. retten til at organisere sig og retten til at forhandle kollektivt.

Alligevel er dele af fagbevægelsen og socialdemokraterne positive over for søjlen, fordi de mener, den kan bruges som løftestang. Det er her værd at huske, at ingen af de eksisterende sociale rettigheder har forhindret den kraftige stigning i social ulighed under krisen, Trojkaens decimering af velfærd i Grækenland, eller at EU undergraver strejkeretten og fremmer social dumping.

Søjlen promoverer også først og fremmest reformer, der sigter på at gøre landenes velfærdssystemer og arbejdsmarkeder mere

"markedskompatible". Den gør således ikke op med den kurs, Kommissionen har lagt i de såkaldte landespecifikke henstillinger, som i Danmark er gået på reform af bl.a. dagpenge, efterløn og førtidspension.

Et figenblad til socialdemokrater

Søjlen skal diskuteres på det stort anlagte sociale topmøde i Gøteborg den 17. november. Der er meget på spil. Forslaget kommer i kølvandet af den værste økonomiske og sociale krise i årtier – på et tidspunkt, hvor EU er blevet synonymt med nedskæringer og social dumping. Hvor højreradikale partier går frem, og EU-eliten har brug for en ny positiv fortælling om EU pga. Brexit og for at vinde opbakning til mere EU-integration.

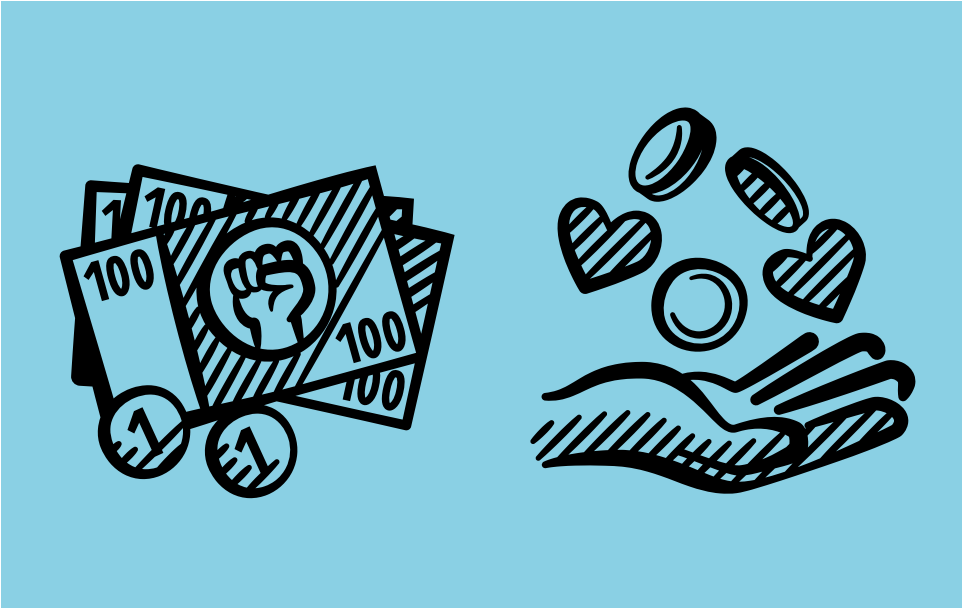
Søjlen er en løftestang på størrelse med en tændstik. Den vil ikke gøre EU mere social. Til gengæld kan søjlen hvidvaske en politik, som gavner virksomhederne. Og den vil give socialdemokraterne et figenblad.

Derfor er det vigtigt at venstrefløjen har et modsvar. F.eks. to konkrete krav: For det første at EU indfører en social protokol, som sikrer, at sociale rettigheder står over de fire økonomiske friheder. For det andet at den mellemstatslige finanspagt ikke cementeres i EU-lovgivning, men derimod skrottes, da den forpligter landene til permanent at skære ned.

EU's sociale søjle vil promovere reformer, der vil gøre landenes velfærdssystemer og arbejdsmarkeder mere "markedskompatible". "Luftens helte" og andre, der kæmper mod social dumping, skal altså ikke regne med at få en hjælpende hånd.

Foto: Maria Prudholm

SATSPULJEN – DERFOR ER VI IKKE MED

"Alle partier undtagen Enhedslisten". Den vending støder man ofte på, når det handler om satspuljen. Desværre fremgår det sjældent, hvorfor Enhedslisten ikke er med i ellers fornuftige aftaler, der hjælper hjemløse, sindslidende og andre udsatte grupper.

● Økonomi

Pelle Dragsted, finansordfører

Årsagen er ganske enkel: Satspuljeforliget er finansieret ved at tage penge fra folkepensionister, førtidspensionister, arbejdsløse og studerende. Hvert år mindreguleres sociale ydelser, så de taber værdi i forhold til den almindelige pris- og lønudvikling i samfundet. De penge, man snupper, putter man ned i satspuljens honningkrukke, som partiernes socialordførere så kan dele gavmildt ud af.

Da mindreguleringen sker år efter år, har den enkelte pensionist eller arbejdsløse efterhånden mistet mange tusinde kroner fra deres indtægter. Næsten 15 milliarder kroner er de nævnte grupper blevet snydt for, siden satspuljen blev indført. En enlig folkepensionist har tabt omkring 7.000 kr. om året pga. satspuljens mindregulering.

Enhedslisten synes, det er helt ude i skoven, at nogle af de fattigste grupper i samfundet

skal finansiere den sociale indsats. Det vil vi ikke være med til. Derfor er vi ikke med i aftalen.

Flere partier er imod

Det bizarre er, at der faktisk er et flertal for at afskaffe "satspuljetyveriet". Socialdemokraternes medlemmer har vedtaget det på en kongres for nogle år tilbage, og Dansk Folkeparti siger, at de også er imod. Det samme gælder SF og Alternativet.

Men alligevel fortsætter satspuljen, og de nævnte partier er år efter år med til at dele pensionisternes og de arbejdsløses penge ud.

I Enhedslisten er vi til enhver tid klar til at afskaffe satspulje-tyveriet, så ydelserne til pensionister og arbejdsløse fremover bliver reguleret fuldt ud i takt med velstandsudviklingen. Den sociale indsats skal i stedet finansieres over finansloven – så det er os alle sammen og ikke de fattigste danskere, der holder for. Mit håb er, at de andre partier vil følge deres egen politik og være med til en ny og mere solidarisk løsning.

Enhedslisten synes, det er helt ude i skoven, at nogle af de fattigste grupper i samfundet skal finansiere den sociale indsats. Det vil vi ikke være med til. Derfor er vi ikke med i aftalen.

Folkebevægelsen siger ja til valgforbund

Folkebevægelsen mod EU vedtog på et landsmøde i slutningen af oktober at indgå i et valgteknisk samarbejde med Enhedslisten ved EU-Parlamentsvalget i 2019. Forslaget blev vedtaget med stemmerne 92 for og 62 stemmer imod. Valgforbundet kan minimere stemmespild og på den måde øge antallet af mandater, som tilfalder Enhedslisten og Folkebevægelsen.

Enhedslisten besluttede på sit årsmøde i 2016 at opstille til EU-Parlamentsvalget i 2019 og søge valgforbund med Folkebevægelsen. Man vedtog samtidig at opfordre til at deltage aktivt i valgkampen for såvel Enhedslisten som Folkebevægelsen.

Kampfly-skandalen ruller videre

Rigsrevisionen er kommet med skarp kritik af tallene bag kampflykøbet. Forsvarsministeren vil ikke kommentere på sagen, men det skal han, mener Eva Flyvholm, forsvarsordfører for Enhedslisten, der nu kalder ministeren i samråd:

– Det er en meget alvorlig kritik fra Rigsrevisionen. Og den skal efterleves nu, mens det stadig er muligt at slå bremserne i, før kontrakterne underskrives og milliarderne fosser ud. Det er ikke et demokrati værdigt at presse så kæmpestor en beslutning igennem på et grundlag, der stinker langt væk af kreativ bogføring i milliardklassen, siger hun.

Den kriminelle lavalder sænkes ikke alligevel

Regeringen lægger i et nyt udspil mod ungdomskriminalitet op til, at den kriminelle lavalder ikke skal sænkes til 12 år alligevel. Det glæder Enhedslistens retsordfører Rune Lund, som er klar til forhandlinger, om end der er en del knaster i udspillet. I første omgang ser han det dog som en kæmpe sejr, at den kriminelle lavalder ikke sættes ned.

– Regeringen løber med 130 km/t væk fra hele blå bloks valgløfte om at sænke den kriminelle lavalder til 12 år. Det er glædeligt, at det er lykkedes at presse regeringen til dette gigantiske løftebrud. Og det er endnu et eksempel på, at det er muligt at presse regeringen, siger han.

JAGTEN PÅ KANDIDATER TIL EU-VALG ER GÅET IND

Når der er valg til EU-Parlamentet i juni 2019 vil Liste Ø stå på stemmesedlen for første gang. Tidligere har Enhedslisten blot opfordret til at stemme på Folkebevægelsen mod EU eller den nu nedlagte Junibevægelsen. Rød+Grøn har talt med Søren Søndergaard, der er med til at forberede Enhedslistens første EU-parlamentsvalg.

● EU-parlamentsvalg 2019

Mads Hadberg, international medarbejder

Hvad kan Enhedslisten gøre i EU-Parlamentet, som Folkebevægelsen ikke allerede gør?

- Groft sagt kan man dele forslagene i EU-Parlamentet op i tre kategorier: For det første: forslag, som giver endnu mere magt til EU - dem er vi imod. For det andet: forslag, som giver medlemslandene mulighed for at bestemme mere, f.eks. gå foran indenfor miljø - dem er vi for. Og for det tredje: alle de forslag, hvor det hverken handler om mere eller mindre magt til EU, men om selve indholdet i forslagene. Her vil vi bedømme det enkelte for-

slag ud fra vores venstreorienterede og økologiske udgangspunkt, hvor Folkebevægelsen naturligvis må tage udgangspunkt i, at den er en tværpolitisk bevægelse.

- Derudover er EU-Parlamentet et mødested for venstreorienterede partier i EU-landene. Her vil Enhedslisten kunne bruge pladsen til at styrke forbindelserne til de andre partier og tage initiativ til fælles kampagner for fælles mål.

Med dine erfaringer fra EU-Parlamentet, hvad mener du så, at Enhedslisten konkret kan få ud af et sæde i Bruxelles?

- Folk i almindelighed ved ikke, hvor meget af dansk politik, som reelt beslutes af EU. Hver eneste fredag sidder vi i Europaudvalget og diskuterer regeringens holdning til en masse EU-lovgivning. Når først det er vedtaget, så binder det også Danmark - også selvom meget af det aldrig nogensinde kommer til behandling i Folketingssalen.

- Med et mandat i EU-Parlamentet vil vi kunne blive endnu skarpere i dette arbejde. Bl.a. ved tidligere at få øje på problematiske sager, så der kan rejses en bevægelse udenfor Folketinget til at lægge pres på regeringen og det meget EU-positive flertal i Folketinget.

- På et område som social dumping sker det ofte, at der foregår en diskussion i EU-systemet, som først langt senere kommer op i Europaudvalget. Her vil vi bedre kunne bidrage til, at fagforeninger og arbejdspladser bliver inddraget så tidligt, at det stadig kan lykkes at stoppe de værste forringelser.

Hvordan vælges Enhedslistens kandidater til valget?

- Lidt på samme måde, som når vi vælger kandidater til folketingsvalget. I løbet af næste forår afholdes en urafstemning, hvor alle, som ønsker at være blandt spidskandidaterne til EU-Parlamentet, skal opstille. Med udgangspunkt i resultatet fastsætter næste årsmøde i 2018 så de fire første pladser på vores liste, to kvinder og to mænd.

- Yderligere kandidater vil blive udpeget af et udvalg i samarbejde med regionerne. Målsætningen er, at den samlede kandidatliste har en bred sammensætning i forhold til køn, geografisk spredning, etnisk og uddannelsesmæssig baggrund.

Hvad nu hvis jeg overvejer at stille op, hvad gør jeg så?

- Så skal du sørge for at blive afklaret inden torsdag den 18. januar kl. 12.00, hvor der er

Foto: European Parliament, Flickr.com (CC BY-NC-ND 2.0)

deadline for opstilling til urafstemningen om spidskandidater.

- For at gøre det lidt lettere, holder vi møder i alle regioner i januar, hvor man kan dukke op og høre nærmere om, hvad det indebærer at være kandidat – og naturligvis også, hvad det vil indebære, hvis man bliver indvalgt i EU-parlamentet.

- Hvis man gerne vil være kandidat, men uden at være blandt de fire spidskandidater, så skal man bare give besked senest i forbindelse med årsmødet.

Er opstilling kun for EU-eksperter?

- Bestemt ikke. Udgangspunktet for opstilling er et aktivt kendskab til Enhedslistens politik – herunder på EU-området. Selvfølgelig er det da en fordel, hvis man følger lidt med i europæisk politik og har et generelt kendskab til EU-spørgsmål. Men op til valget vil der blive gennemført en omfattende kursusvirksomhed for de valgte kandidater og en studietur til Bruxelles.

Kan Enhedslistens medlemmer også opstille for Folkebevægelsen?

- Ja, bestemt! Det lå i årsmødets vedtagelse om selvstændig opstilling, at vores arbejde i Folkebevægelsen fortsætter, og at vi ønsker et

valgforbund med Folkebevægelsen. På det netop overståede landsmøde besluttede Folkebevægelsen at sige ja til et valgteknisk forbund med Enhedslisten. Det betyder, at stemmer, som vi ikke selv omsætter i mandater, går til dem – og omvendt.

- Det vil derfor være fint, hvis der er medlemmer af Enhedslisten, som vil stille op for Folkebevægelsen. Men om de kan opnå opbakning til det er selvfølgelig alene en sag for Folkebevægelsens medlemmer.

Hvad synes du skal være Enheds-listens succeskriterium ved parlamentsvalget?

- For det første er det selvfølgelig – som i alle andre valgkampe – at komme ud med vores synspunkter til et bredere lag af befolkningen.

- Men rent resultatmæssigt er jeg enig med Nikolaj Villumsen, da han efter Folkebevægelsens landsmøde satte en målsætning om to mandater til valgforbundet: et til Folkebevægelsen og et til Enhedslisten. Det vil være det bedste udgangspunkt for efterfølgende at styrke den brede EU-modstand og samtidig sikre, at vores socialistiske og internationalistiske holdninger kommer klart frem.

Foto: Mark Knudsen

» Udgangspunktet for opstilling er et aktivt kendskab til Enhedslistens politik – herunder på EU-området. Selvfølgelig er det da en fordel, hvis man følger lidt med i europæisk politik og har et generelt kendskab til EU-spørgsmål. Men op til valget vil der blive gennemført en omfattende kursusvirksomhed for de valgte kandidater og en studietur til Bruxelles.«

Søren Søndergaard
EU-ordfører for Enhedslisten

Søren Søndergaard har selv siddet i EU-parlamentet i syv år som repræsentant for Folkebevægelsen mod EU. Han blev i 2015 valgt til Folketinget for Enhedslisten og er bl.a. EU-politisk ordfører.

HVORNÅR OG HVORDAN STILLER JEG OP?

Du kan stille op til EU-Parlamentet på to måder: enten som spidskandidat (top fire) eller som kandidat fra 5-13. Hvis du ønsker at være spidskandidat, skal du melde dig inden den 18. januar 2018, hvor du skal skrive en opstillingstekst. Hvis du derimod ikke vil være i top fire, så kan du melde dig til senere – dog senest dagen efter årsmødet.

VALGT TIL EU-PARLAMENTET FOR ENHEDSLISTEN

At blive valgt for Enhedslisten i EU-parlamentet er et fuldtidsjob, og du vil blive ansat på partiløn. Du vil komme til at stå i spidsen for tre-fire ansatte og skal samtidig indgå i samarbejde med Folketinget. Hvis du er medlem af byråd eller Folketinget, så skal du fratræde denne post.

FORBEREDENDE MØDER

10. januar Middelfart
11. januar Aarhus
11. januar København
13. januar Aalborg
14. januar Ringsted

SPØRGSMÅL?

Sidder du med spørgsmål vedrørende opstilling til EU-Parlamentet, kan du kontakte Enhedslistens internationale medarbejder Mads Hadberg: mads.h@enhedslisten.dk.

OP OG NED I SAGEN OM NORD STREAM 2

Ruslands ønske om en ny gasledning til Europa diskuteres på hele kontinentet. Enhedslistens folketingsgruppe og forretningsudvalg er modstandere af en ny gasforbindelse, mens man i Europapolitisk Udvalg kan finde et andet syn på sagen. Rød+Grøn har talt med Nikolaj Villumsen og Mikael Hertoft for at opklare uenigheden.

● Energi

Simon Halskov, Rød+Grøn

Mikael Hertoft

Repræsentant for Europapolitisk Udvalg

Hvad er jeres holdning til Nord Stream 2?

- Vi finder det uovervejende, når Enhedslisten tilslutter sig modstanden mod at bygge den russiske gasledning Nord Stream 2 gennem Østersøen forbi Bornholm. Modstanden mod gasledningen kommer først og fremmest fra USA, som har vedtaget sanktioner mod Rusland og som selv ønsker at sælge gas til Europa og derfor vil ramme en konkurrent. Vi mener ikke, at sanktioner mod Rusland nedtrapper konflikterne mellem Rusland og vesten – hverken i Ukraine eller andre steder. Vi mener i stedet, at man

skal føre dialog og økonomisk samarbejde og stoppe den militære oprustning, som NATO står i spidsen for.

Er Enhedslisten, der ønsker 100 procent vedvarende energi, ikke nødt til at være imod, at Danmark gør sig afhængig af import af et fossilt brændsel?

- Jo, Enhedslistens bør principielt gå ind for et stop for brug og udbygning af naturgas – men at stoppe Nord Stream 2 er blot at overlade banen til USA. Svaret er en udbygning af vedvarende energiformer og ikke at USA tager over.

- Der er en vis modsætning mellem den ideelle energipolitik og så den politik for fred og afspænding, som er helt nødvendig og som venstrefløjens må stille sig i spidsen for. USA vil lave sanktioner mod Rusland pga. den påståede indblanding fra Ruslands side i USA's valg. Her skal man huske, at USA igennem tiden har blandet

sig i mange landes politiske forhold og valg og ofte har væltet regeringer med udemokratiske midler. Det er at føre sig selv bag lyset, når Enhedslisten vælger at støtte den amerikanske sanktionslinje med økologiske argumenter.

I lyset af bl.a. Ruslands aggressive fremfærd i Syrien, er det så ikke forkert at give Putin mulighed for at lukke for varmen herhjemme?

- Rusland opfører sig forfærdeligt i Syrien, på linje med USA i Irak. Men USA's sanktioner er ikke begrundet i Ruslands opførsel i Syrien. Rusland har aldrig lukket for gassen til Europa. Det er meget vigtigt for Rusland at blive set som stabile leverandører. Russiske gasledninger går i høj grad gennem Ukraine.

- Det, som er sket flere gange, er, at Ukraine ikke har betalt for gas, som Rusland har leveret til landet. Men man er fortsat med at tappe gas, der var på vej til Europa. Det har sat Rusland i et dilemma mellem at stoppe for gassen til EU, dvs. først og fremmest Tyskland, eller levere gratis til Ukraine. Det er det problem, Rusland og Tyskland har forsøgt at løse gennem at bygge gasledninger gennem Østersøen. Derfor har man bygget Nord Stream 1 gennem Østersøen, og derfor vil man bygge Nord Stream 2. I øvrigt er Danmark ikke særligt afhængigt af russisk gas – vi har gas i Nordsøen, så vi importerer kun en mindre del af vores energi fra Rusland.

» Enhedslistens bør principielt gå ind for et stop for brug og udbygning af naturgas – men at stoppe Nord Stream 2 er blot at overlade banen til USA.«

Mikael Hertoft

Repræsentant for Europapolitisk Udvalg

En ny Nord Stream-rørledning, der skal gå mellem Rusland og Tyskland, vil give Rusland mulighed for helt at undgå at bruge den gasledning, der går gennem Ukraine.

Foto: Nord Stream 2 / Wolfram Scheible

Nikolaj Villumsen

Politisk ordfører for Enhedslisten

Hvad er Enhedslistens officielle holdning til Nord Stream 2?

- Enhedslisten vedtagne holdning er, at vi ønsker investeringer i grøn omstilling frem for øget afhængighed af fossile brændstoffer. Og vi ønsker, at Danmark og Europa bliver uafhængig af fossile brændstoffer fra brutale diktaturer som Saudi Arabien og Rusland. Enhedslisten har på den baggrund opfordret regeringen til at afvise Nord Stream 2-rørledningen og arbejde for, at EU gør det samme. Ligesom vi tilbage i 2009 som det eneste parti afviste Nord Stream 1-rørledningen.

- Vores holdning deles af Vänsterpartiet i Sverige, der ligesom Enhedslisten arbejder for, at deres regering skal afvise projektet.

Set med grønne briller, er det så trods alt ikke bedre at importere gas end kul og olie, som vi gør i dag?

- Grundlæggende er der ikke behov for yderligere anlæg for gastilførsel til EU. Rusland udnytter i dag kun 35 procent af sin samlede rørledningskapacitet til EU. En ny yderligere rørforbindelse er således helt overflødig set energimæssigt og klimamæssigt. Nord Stream 2 bør derfor ses som et rent russisk forsøg på at gøre sig helt uafhængig af sine rørledninger gennem Ukraine og andre østlande.

- I debatten bliver det fremført, at modstanden mod rørledningen er skabt af amerikanske interesser i at eksportere flydende LNG-gas til Europa. Men det argument holder ikke vand. En ny Nord Stream-rørledning skal gå mellem Rusland og Tyskland og vil give Rusland mulighed for helt at undgå brug af Ukraine-røret selv med øget levering til EU. Tyskland har ikke modtagestationer for flydende LNG-gas og kan således ikke erstatte russisk gas med LNG-forsyninger fra f.eks. USA. USA har derfor ikke en umiddelbar interesse i, at Nord Stream 2 ikke etableres.

Kan Nord Stream 2 ikke være med til at forbedre det anstrengte forhold mellem Rusland og EU?

- For det første mener jeg, det vil være helt absurd at ændre vores holdning til behovet for bæredygtig omstilling for at imødekomme den russiske præsident Putin. Derudover ønsker Enhedslisten at lægge politisk og økonomisk pres på den russiske regering, der med annekteringen af Krim har krænket folkeretten og stået bag voldsomme krigsforbrydelser i Syrien. Vi har derfor bakket op omkring EU's målrettede sanktioner mod toppen af det russiske regime, der har været ansvarlige for beslutningen om at bryde folkeretten.

- Vi ønsker et målrettet politisk og økonomisk pres på Putin fremfor den hovedløse oprustning, vi lige nu ser i Østersøen. Der er nemlig ingen tvivl om, at det nuværende våben-

kapløb i Østersøen er farligt, og det har Enhedslisten som det eneste parti klart afvist. Sammen med den nordiske venstrefløj har vi i stedet foreslået, at der arbejdes for gensidig nedrustning i Østersøområdet. De nordiske lande bør frigøre deres udenrigspolitik fra NATO og Trump.

- Vi står sammen med den nordiske venstrefløj i opbakningen til EU's sanktioner for at forsvare folkeretten og kritisere Putin – samtidig med, at vi afviser den farlige oprustning, som lige nu gennemføres af både NATO og Rusland på begge sider af den russiske grænse i Østersøen.

» Vi ønsker, at Danmark og Europa bliver uafhængig af fossile brændstoffer fra brutale diktaturer som Saudi Arabien og Rusland. Enhedslisten har på den baggrund opfordret regeringen til at afvise Nord Stream 2-rørledningen og arbejde for, at EU gør det samme. «

Nikolaj Villumsen
Politisk ordfører

KAN EN KOMMUNE VÆRE CO₂-NEUTRAL?

Flere byer har i dag erklæret, at de vil være CO₂-neutrale. Men hvad vil det egentlig sige? Nogle borgere vil nok forstå det således, at de som borgere i kommunen så ikke længere bidrager til at forværre klimaet. Men sådan er det ikke. Der er dog en række tiltag, der lokalt kan skrue ned for CO₂'en. Vi giver her nogle eksempler.

● Klima

Lars Hedegaard Nielsen og Karl Vogt-Nielsen, grønne rådgivere

København er kendt for sloganet om at ville være verdens første CO₂-neutrale hovedstad. Det er defineret således, at det omfatter energiforbrug, energiproduktion, transport og Københavns Kommune som klimavirksomhed. El, varme og transport udgør ifølge tænketanken CONCITO dog kun 15 procent af borgernes ud-

ledning. Resten, de 85 procent, er ting og sager, lige fra madindkøb, forbrugsvarer, service og flyrejser, samt det fælles forbrug fra militær, hospitaler og anlægsarbejder. Ting som jo er noget vanskeligere for en kommune at gøre noget ved.

Også Silkeborg, Albertslund, Aarhus og Sønderborg arbejder på forskellig vis med klimaaftryk og målsætninger. Alle byerne kredser om det samme: energi og transport.

Reelle CO₂-reduktioner?

Alle kommuner kan dog prale med at have sænket deres CO₂-aftryk fra det samlede elforbrug, fordi der løbende kommer mere vindkraft, uanset om kommunen her gør en indsats eller ej. En række kommuner arbejder derfor også med varmesiden, hvor det formelt giver en CO₂-reduktion, hvis man skifter fra fossile brændsler til træflis på kommunens anlæg. Hvis man har fulgt debatten, vil man dog vide, at især Enhedslisten ikke anser det for CO₂-neutralt, og at bioenergi generelt bør pålægges en CO₂-effekt.

På transportområdet kan en kommune ikke udfase brugen af benzin og diesel blandt kommunens borgere, og derfor er virkemidlet her at kompensere denne CO₂-udledning med egne vindmøller og solceller. Herved risikerer man dog at tælle CO₂-effekten dobbelt i kommunens regnskab, fordi det også slår igennem på elforbrugets CO₂-belastning.

Mere offensive tiltag

På varmesiden er der mere perspektiv i at pege på solvarme, varmepumper og geotermi afhængigt af anlægsstørrelser og geografi. Og så er sparet varme jo altid bedre end produceret varme. Kommunerne kan, ud over at prioritere energirenoveringer i den kommunale bygningsmasse, også gå aktivt ind i at hjælpe borgere og virksomheder med energiløsninger.

I det omfang, de lokale forhold tillader det, kan krav om kommunale vindmølleplaner for etablering af landmøller være med til at skubbe CO₂-regnskabet i den rigtige retning. På transportområdet kan kommuner aktivt

EL-LEDNING TIL ENGLAND VIL KOSTE DANSKERNE MILLIARDER

fremme udrulning af elbiler og elbusser og gøre det mere attraktivt at benytte cykel og kollektiv trafik. Via parkeringspolitik og trafikregulering kan dele af byen fredeliggøres, og der kan laves nyt byggeri, som er målrettet familier, der ikke ønsker egen bil. I forbindelse med byplanlægningen kan det sikres, at projekter ikke resulterer i øget trafik – eksempelvis ved prioritering af butiksforsyning i nærområderne.

CO₂-belastning fra diverse forbrug kan minimeres ved at fremme deleøkonomi, så borgerne generelt køber mindre nyt. Kommunen kan gå foran i klimarigtigt forbrug i indkøb og bespisning. F.eks. kan kommunen selv gå ind i produktion af fødevarer til egne køkkener eller fremme brug af lokalt producerede varer ved at kombinere krav om økologi og "nordisk madkoncept", hvilket man bl.a. har gjort i Region Hovedstaden.

For at fremme optag af CO₂ kan kommunen og/eller vandforsyningen (i forhold til beskyttelse af drikkevand) opkøbe arealer eller indgå aftaler med landbrug med henblik på at etablere bynær skov.

København er kendt for sloganet om at ville være verdens første CO₂-neutrale hovedstad. Det er defineret således, at det omfatter energiforbrug, energiproduktion, transport og Københavns Kommune som klimavirksomhed.

I bestræbelserne på at nedbringe CO₂-udledningen kan en kommune ikke udfase brugen af benzin og diesel blandt kommunens borgere. Her gælder det til gengæld om at kompensere trafikens CO₂-udledning med egne vindmøller og solceller.

Foto: Steinar Engeland, Unsplash.com

Forbrugerne skal betale 11 mia. kr. for, at investorer kan tjene mere på vindkraften og englænderne kan købe billig tysk kulstrøm.

● Energi

Karl Vogt-Nielsen, klima- og energirådgiver

Landets klima- og energiminister mener, at et nyt elkabel fra Danmark til England vil supplere bacon-eksporten med eksport af grøn strøm. Måske er det dog mere korrekt at betegne begge som svineri.

Indtil nu har regeringen holdt beslutningsgrundlaget hemmeligt, men professor Brian Vad fra Aalborg Universitet har haft mulighed for at kigge dybere i sagen. I følge ham vil elkablet med navnet Viking Link dog kun i meget ringe grad handle om at eksportere dansk vindmøllestrøm. Blot tre procent af den strøm, som åbenbart skal gå gennem kablet, vil være dansk strøm. Hovedparten vil ifølge professoren være billig tysk kul- og brunkulsstrøm, som dermed vil erstatte mere klimarigtig naturgasstrøm i England.

El-kablet er led i den massive udbygning, der, med støtte fra EU, skal føre til "energiunionen". Her skal EU hægtes sammen på kryds og tværs, så der kan komme et stort, sammenhængende marked for de store aktører. National energipolitik bliver dermed en by på månen.

Dårlig forretning for indbyggerne

Det er de danske elforbrugere, der over elregningen skal lægge 11 mia. kr. på bordet. Til gen-

gæld kan investorerne i danske energianlæg se frem til en gevinst, fordi elpriserne er højere i England end i Danmark. Kablet vil dermed have to effekter: Dels kan investorerne tjene mere på at sælge strømmen i England via kablet. Dels vil den øgede eksportmulighed generelt øge elprisen i Danmark.

Udgiften på 11 mia. kr. for forbrugerne udløser således yderligere, at deres egen elregning stiger. Men sådan kan regeringen selvfølgelig ikke markedsføre projektet. Derfor holdes beregninger og beslutningsgrundlag tæt til kroppen i ministeriet.

Enhedslistens energiordfører Søren Egge Rasmussen har i skrivende stund krævet papirerne offentliggjort og i øvrigt stillet en byge af spørgsmål.

Ved at presse elprisen op opnår staten desuden en stor besparelse i støtten til vedvarende energi, idet statens støtte udfylder hullet mellem en lav markedspris og en garanteret mindstepris til producenter af vedvarende energi, den såkaldte PSO.

Hellere penge til elektrificering

Enhedslistens position er, at vi hellere ser investeringer i en elektrificering af samfundet, f.eks. varmepumper i varmeforsyningen og el i transporten. Vi skal selv bruge den vedvarende energi i stedet for at blive et transitland for transport af elektricitet mellem europæiske lande.

- Der vil være en langt højere samfundsøkonomisk gevinst ved at bruge den vedvarende energi selv. Det vil være til gavn for det danske samfund og forbrugerne, frem for de store kommercielle aktører på elmarkedet, vurderer Søren Egge Rasmussen.

» Der vil være en langt højere samfundsøkonomisk gevinst ved at bruge den vedvarende energi selv. Det vil være til gavn for det danske samfund og forbrugerne, frem for de store kommercielle aktører på elmarkedet.«

Søren Egge Rasmussen.
Energiordfører

Foto: Contando Estrelas, Flickr.com (CC BY-SA 2.0)

Foto: Joan Campderrós-i-Canas, Flickr.com (CC BY 2.0)

CATALONIEN: HÅRD KURS GØR ET KOMPROMIS UMULIGT

Den spanske regering har suspenderet selvstyret, og den catalonske præsident er flygtet. Otte catalonske ministre er i fængsel. Den spanske regering overvejer desuden at forbyde det catalonske venstrefløjsparti CUP.

● Spanien

Mikael Hertoft, Rød+Grøn

Det catalonske parlament er blevet opløst, og Spaniens regering har udskrevet nyvalg i Catalonien til afholdelse den 21. december. Derfor afholdt Enhedslisten den 6. november et møde om krisen i Spanien. Blandt de ca. 50 deltagere var Carlos Villaro Lassen, formand for den catalonske nationale forsamling i Danmark.

- Der er mange cataloniere, der mener, vi kan vinde det valg. Jeg mener, det bliver svært.

» Der er mange cataloniere, der mener, vi kan vinde det valg. Men jeg mener, det bliver svært. Vigtige kandidater er i fængsel, andre er blevet tvunget til at flygte. Regeringen overvejer at forbyde venstrefløjspartiet CUP, blot fordi det går ind for selvstændighed og ret til selv at bestemme.«

Carlos Villaro Larsen,
formand for den catalonske
nationale forsamling i Danmark

Vigtige kandidater er i fængsel, andre er tvunget til at flygte. Den spanske regering overvejer at forbyde venstrefløjspartiet CUP, blot fordi det går ind for selvstændighed og ret til selv at bestemme, fortalte han og uddybede:

- I Catalonien går der nu civilklædte medlemmer af den spanske fremmedlegion rundt og terroriserer folk. De krævede af en 16-årig dreng, at han skulle råbe "Viva España", og da han ikke ville, blev han tævet sønder og sammen. Han er på intensiv afdeling nu.

EU ser indtil videre sagen som et indre anliggende og bakker op om den spanske regering.

Lad befolkningen vælge

Otte skolelærere er blevet anklaget for "hate crimes", fordi de organiserede diskussioner i deres klasser om, hvad der skete ved folkeafstemningen den 13. oktober.

Enhedslistens politiske ordfører, Nikolaj Vil-lumsen, bemærkede, at det er vildt, at man i 2017 kan tvangsfjerne en regering i Europa og overveje at forbyde et parti, fordi det går ind for selvstændighed.

- Vi støtter, at folk i Catalonien selv bestemmer på demokratisk vis, om de vil være selvstændige eller ej. Derfor er vi stærkt imod de grove overgreb fra den spanske stats side. Derimod er det ikke vores opgave her i Danmark at tage stilling til, om selvstændighed er en god ide, forklarede han.

På mødet deltog også Diana Coromines Calders fra det nu suspenderede catalonske selvstyres delegation i Danmark.

- Vi går ind for dialog og har arbejdet for at finde et kompromis. Men med den hårde linje, den spanske regering har valgt, ser det ud til ikke at kunne lade sig gøre, konstaterede hun.

BAGGRUND FOR KONFLIKTEN I CATALONIEN

Catalonien har forsøgt oprør mod den spanske stat flere gange gennem historien.

● I 1714 blev Barcelona blodigt indtaget af Kong Felipe Vs tropper, og de catalonske love blev annulleret.

● Franco slog fra 1939-1975 hårdt ned på Catalonien gennem anholdelser og henrettelser af politiske modstandere og gjorde det catalonske sprog ulovligt.

● I 2004 forhandlede det catalonske parlament og det spanske parlament en selvstyreordning som blev vedtaget først i det catalonske parlament, så i det spanske og til sidst i en folkeafstemning i Catalonien.

Men i 2010 blev dette selvstyre kendt forfatningsstridigt af den spanske forfatningsdomstol og ophævet. Her tabte mange cataloniere troen på et selvstyre inden for rammerne af en spansk stat.

● Catalonsk nationalisme har historisk set været domineret af borgerskabet og haft fokus på sprogttigheder og kultur. I dag er den dog nærmest blevet et venstrefløjsfænomen for at få lov til at føre mere progressiv politik i Catalonien end i Spanien. Catalonien stemmer langt til venstre for Spanien.

● Den nuværende spanske regering, anført af partiet PP, er nationalkonservativ. Socialdemokraterne har valgt ikke at vælte regeringen, om end den ikke har flertal.

PLAN B: FOR ET SOLIDARISK OG GRØNT EUROPA

I slutningen af oktober samledes Europas venstrefløj i Portugals hovedstad Lissabon for at styrke kampen for et grønt og solidarisk Europa. Årsagen var den femte Plan B-konference, som er et initiativ, Enhedslisten har været med til at forme sammen med stærke venstrefløjsbevægelser som spanske Podemos og France Insoumise.

● Europas venstrefløj

Mads Hadberg og Nikolaj Villumsen

Sammen med det svenske Vänsterparti afholdt Enhedslisten i november 2016 en lignende Plan B-konference i København. Plan B er grundlæggende et samarbejde, der arbejder for at modgå EU's højreorienterede økonomisk politik og styrke kampen mod stigende ulighed, velfærdsforringelser og for en grøn omstilling.

Hvorfor en plan B?

Plan B er et initiativ startet på baggrund af de erfaringer, som venstrefløjen har gjort sig efter EU's katastrofale håndtering af finanskrisen i Europa og afpresningen af den venstreorienterede græske Syriza-regering.

Arbejdet med en Plan B er hverken teoretisk

eller urealistisk. Det klareste eksempel på en manglende Plan B er forløbet efter Syrizas valgsejr i starten af 2015. Efter en årrække hvor skiftende konservative og socialdemokratiske regeringer havde kørt Grækenland i sæk, fik Syriza opbakning hos den græske befolkning til at stoppe EU's forføjede nedskæringspolitik, der blot havde øget gælden og forarmet landets befolkning. Men Syriza-regeringen mødte fra start modstand fra EU. Det første halve år af 2015 blev brugt til intensive forhandlinger med EU om en ny låneaftale. Her stod EU-Kommissionen fast på den strenge nedskæringspolitik. Da en aftale kom i stand, valgte den græske statsminister, Alexis Tsipras, at sende resultatet til folkeafstemning. Aftalen blev klart forkastet af 61 procent af de græske vælgere.

I processen håbede Tsipras-regeringen, at EU ville respektere de græske vælgers demokratiske valg og tillade, at der blev ført en venstreorienteret krisepolitik. Det ville EU bare ikke. Dermed stod den græske regering afklædt tilbage, da de blev truet med at blive smidt ud af euroen. De havde været så overbeviste om, at EU ville respektere det græske demokrati, at de ikke havde udarbejdet en plan B i modsatte tilfælde. Derfor blev den græske regering afpresset til at fortsætte den forføjede, højreorienterede nedskæringspolitik.

Venstrefløjen bevæger sig

Lige nu står den europæiske venstrefløj historisk stærkt. Ikke alene har venstrefløjen vundet

regeringsmagten i Grækenland, men i eksempelvis Frankrig og Spanien får stærke venstrefløjsbevægelser opbakning fra omkring 20 procent af vælgerne. Venstrefløjen har dermed mulighed for at vinde magten i flere lande, og derfor forbereder man sig på at modstå EU's afpresning af demokratiet.

- Det nuværende EU kan ikke reformeres. Vi har brug for at skabe et helt nyt europæisk samarbejde, der bygger på solidaritet og demokrati, lød det fra Podemos' europæiske talsperson Miguel Urban på Plan B-konferencen i Lissabon.

Hvor den europæiske venstrefløj tidligere havde en stor tiltro til mulighederne for at ændre EU, så står den nye og moderne venstrefløj i dag samlet om en modstand mod EU's udemokratiske struktur og nyliberalistiske politik, der ikke alene truer den sociale tryghed, men også begrænser mulighederne for at skabe bæredygtig omstilling. For som Vänsterpartiets klimaordfører Jens Holm udtrykte det på Plan B-konferencen:

- EU's nedskæringspolitik forhindrer os i at lave de nødvendige investeringer mod klimakrisen.

Mødet i Lissabon forstærkede venstrefløjens samlede forståelse af behovet for en Plan B. Initiativet bevæger sig mod en spændende periode op til det kommende EU-parlamentsvalg i 2019. Her skal samarbejdet stå sin prøve og demonstrere den internationale solidaritet og kampen for et socialt og grønt Europa.

Kampen mod privatisering

Privatiseringen breder sig. I kommuner, i regioner og på landsplan med indflydelse fra EU. Men hvorfor går det sådan? Hvor lykkes det at trække fejlslagne udliciteringer hjem igen? Og hvad vil Enhedslisten gøre for at vende skuden og standse privatiseringerne? Det ser vi alt sammen nærmere på i dette tema.

EN DYST MELLEM KAPITALISME OG DEMOKRATI

Siden Schlüter kom til magten i 1982 har nyliberalismen været på sejrstog gennem Danmark. Kapitalen har kastet sine lænker og underlagt sig det meste af økonomien. De små selvstændige er sendt ud på sidelinjen, og den offentlige sektor udhules af privatiseringer.

Anders Lundkvist

Kapitalismens øgede dominans herhjemme kan måles. Aktieselskabernes andel af omsætningen er vokset fra 50 procent i 1982 til 72 procent nu, mens de små enkeltmandsvirksomheder er faldet tilbage fra 20 procent til syv procent. Målt på bidrag til den nationale værdiskabelse (bruttofaktorindkomsten, BFI) er den kapitalistiske sektor øget fra 45 procent til 60 procent. I samme periode er den offentlige sektor faldet tilbage fra godt 30 procent til nu 26 procent af BFI, især grundet privatiseringerne under Nyrup.

Hertil kommer, at kapitalen er blevet betydeligt mere koncentreret og magtfuld. De 10 største selskabers vægt er øget fra 20 procent af BFI i 1980 til 45 procent i dag. Og finanskapitalen har oplevet en himmelflugt, fra lidt mindre end BFI i 1982 til nu syv-otte gange så stor. Kreditforeningerne og de lokalt forankrede sparekasser, der blot opbevarede folks penge, er blevet forvandlet til kapitalistiske selskaber, helt på linje med banker.

Denne udvikling er bekymrende ud fra en demokratisk betragtning. Den offentlige sektor

er den demokratiske sektor, da den i sidste instans er underlagt regering og Folketing, der kan definere brede og sociale målsætninger. Den kapitalistiske sektor eksisterer for at tilfredsstille ejernes interesse i maksimal profit.

Demokratikamp er socialisme

Hvis man i vore dage vil arbejde for demokratiet, må det gælde om at trænge den kapitalistiske sektor tilbage til fordel for den offentlige, således at en større del af økonomien kommer under fællesskabets kontrol. For mig at se er dette også kernen i socialismen. Kampen for demokrati falder således sammen med kampen for socialisme – demokratisk socialisme.

Den reelt eksisterende offentlige sektor er ikke et paradis. Ofte arbejder de offentligt ansatte under vilkår, der er lige så dårlige og stressende, som deres kolleger i den private sektor. Hertil kommer de nyliberale tiltag for at fratage sektoren dens identitet som et alternativ til kapitalistisk styring: den markedsføres med New Public Management mm. Men et flertal i Folketinget kan ændre dette, modsat i den private sektor, hvor det er kapitalen, der bestemmer.

Det gælder om at frigøre den offentlige sektor fra marked og kapital, så den kan blive et potent og attraktivt alternativ. Her kunne det være en god idé igen at gøre offentligt ansatte til 'tjenestemænd', altså fællesskabets tjenere; med sikkerhed i ansættelsen, så de ikke bliver et prækariat.

De offentligt ansatte som demokratiets fortrop

Enhedslisten kører for tiden en kampagne om de offentligt ansatte som 'Velfærdens Helte'.

Det er glimrende. Fælles velfærd er bedre end privat velstand, som vi snart har fået nok af og som skader miljøet langt mere end ældrepleje og skoler. Alligevel har højrefløjen gennem mange år haft held til at fremstille disse helte som snyltere og uproduktive, for 'værdierne skabes jo i det private erhvervsliv'. Som om den selvsamme operation er værdifuld, hvis den udføres på et privathospital, men ikke på et offentligt.

De offentligt ansatte kan regne med megen sympati for deres indsats for alles velfærd, men ingen har ulejlighed sig med at forklare dem, at de arbejder for demokratiet.

Hvordan er udsigterne for at trænge kapitalen tilbage ved at udvide og af-markedsføre den demokratiske sektor? Hvem har en interesse heri? Kernen er naturligvis de offentligt ansatte, der har en soleklar interesse i at styrke den offentlige sektor. De udgør 21 procent af vælgerne (2013). Hertil kommer mennesker, der lever af overførselsindkomster; modtagere af dagpenge og kontanthjælp mv. (18 procent) og folkepensionister (23 procent). I alt 62 procent af vælgerne, der har en solid interesse i den offentlige sektor. Vi kan kalde dette flertal for 'velfærdskoalitionen'. Jeg ser derfor optimistisk på mulighederne for at fremme den demokratiske socialisme.

Anders Lundkvist er bogaktuel med "Dansk Kapitalisme – gennembrud, storhed og stagnation", Forlaget Hovedland. Ud over den aktuelle nyliberalisme omhandler bogen den danske kapitalismes mere end 200-årige historie.

UDLICITERING KAN KOSTE PENGE OG LIV

I Gribskov Kommune er store dele af ældreomsforretningen udliciteret til Aleris og Attendo. Begge firmaer er svenske, og i hvert fald Attendo er ejet af en kapitalfond. Firmaerne leverer pleje og anden service til flere danske kommuner. Vi ved også, at der trækkes skatte kroner ud af landet ved hjælp af 'Luxembourg-finten' på denne baggrund.

Michael Hemming Nielsen, byrådsmedlem og kandidat for Enhedslisten i Gribskov

I sommeren 2017 var der i Gribskov Kommune to sager, hvor ældre, plejekrævende blev behandlet forkert af Attendos personale, der ikke var uddannet. I begge tilfælde betød det en forværring af de ældre helbred. Begge er nu afgået ved døden – tidligere end nødvendigt efter deres families opfattelse. Der findes adskillige andre tilfælde, som ikke er kommet frem, da de pårørende enten ikke ønsker det eller ikke magter det. Udlicitering koster liv.

Samtidig overholdes regler for løn og arbejdsvilkår ikke, hvilket koster de ansatte løn og personalegoder – og dermed også skatte kroner til samfundet.

Veje og parker forsømmes

For cirka otte år siden blev Vej og Park udliciteret i Gribskov. Opgaverne blev delt mellem en række forskellige firmaer. Siden er der sket en væsentlig forringelse af standarden for vedligehold af vejene, vejudstyret, parkområderne og meget mere. Om de dårligt vedligeholdte veje har betydet flere færdselsuheld ved jeg ikke, men der sker et reelt værditab af vores fælles ejendom, når tingene ikke vedligeholdes ordentligt.

Vej og Park i Hillerød blev udliciteret for to år siden, og billedet er det samme som i Gribskov. Udbuddet skyldtes alene, at politikerne blev ført bag lyset af administrationen eller det konsulentfirma, der forestod udliciteringen. Den kommunale enheds eget bud var det billigste. Så man skulle finde en anden grund end prisen. Man lod kommunens bud dumpe på arbejdsmiljøet. Grotesk, når man kender til den arbejdsmiljøorganisation, som eksisterede. Den var isocertificeret, kontrolleret af

'Norsk Veritas'. Milevidt foran miljøarbejdet ved HedeDanmark, som vandt budet.

Alt kan gøres billigere i eget regi

Siden Brixtofte i Farum og Jannich i Græsted-Gilleleje i 1980'erne satte udlicitering på den ideologiske og politiske dagsorden, så har prisen altid spillet en rolle i debatten, som er præget af myter. Konkrete undersøgelser af, om offentlig eller privat er billigst, er der derimod få af – og dem, der er, viser ikke et entydigt billede.

Jeg vil påstå, at enhver offentlig opgave af en vis volumen kan gøres billigere i eget regi. Dette under forudsætning af, at der er en god og professionel ledelse af den kommunale enhed. Hvis ledelsen er dårlig, bør den udskiftes – ikke medarbejderne.

Det er billigere, fordi der ved udlicitering indføres tre ekstra led, som skal have betaling. Første led er ejerne af det private firma. Andet led er ledelsen af det private tilbud (kan være de samme som første led, hvis det er et lille firma). Tredje led er internt i kommunen, hvor der skal oprettes en enhed til at kontrollere, at kommunen får det, vi betaler for.

Og så er der ikke medregnet udgifterne til

EU ER EN PRIVATISERINGS- MOTOR

Der hersker i EU-toppen ingen tvivl om, at privatisering er godt og skal fremmes på alle tænkelige måder. Vi ser resultatet i en lang række forskellige pakker, og arbejderne oplever konsekvenserne tydeligt på egne kroppe. EU's tiltag spænder bredt over blandt andet jernbanepakker, post-direktiver, vandprivatiseringer, liberalisering af tjenesteydelser og landespecifikke henstillinger.

Rina Ronja Kari, medlem af EU-Parlamentet for Folkebevægelsen mod EU

Nogle af de tydeligste eksempler på EU som privatiseringsmotor er jernbanepakkerne og postdirektiverne. I den nyeste jernbanepakke er indskrevet et direkte krav om, at togdriften skal være fuldt liberaliseret fra 2020 – med mindre vi kan bevise, at den offentlige operatør gør det billigere. Det er en fuldstændig ignorering af erfaringerne fra flere lande, som allerede har liberaliseret togdriften med rigtig dårlige erfaringer.

I Storbritannien er det blevet et folkekrav at nationalisere jernbanedriften igen. Et krav, som Labour netop kunne bruge op til parlamentsvalget i juni på grund af det kommende Brexit. Og som kommer efter, at liberalisering har betydet dårligere service, dyre billetter og dybt frustrerede arbejdere, som gentagne gange har strejket på grund af elendige arbejdsvilkår og bekymringer for sikkerhed.

Postdirektiverne har mødt stor modstand i blandt andet Norge, som med en socialdemokratisk regering planlagde at nedlægge veto. Det nyeste postdirektiv betyder nemlig, at der skal ske en fuldstændig liberalisering af postuddeling. Det betyder, at de private kan svinge ind og snuppe de gode opgaver, som man kan tjene penge på, imens yderkantsområderne risikerer at blive grusomt glemt.

Den økonomiske styring

EU har også mere indirekte håndtag at bruge, når de vil fremme privatiseringen. I forbindelse med den omfattende økonomiske styring af medlemslandene har vi set adskillige forsøg på at få mere privatisering igennem. Værst i Grækenland, hvor blandt andet en privatisering af vandforsyning står højt på EU's dagsorden. Også andre lande har fået såkaldte henstillin-

ger om at gennemføre privatiseringer af forskellige offentlige services.

Konsekvenserne er til at mærke. Med privatiseringer følger ofte dårligere vilkår for arbejderne, samtidig med, at forbrugerne står dårligere. Retten til rent drikkevand burde f.eks. være et grundprincip, men med privatiseringer har vi set dyrere vand og dermed, at de fattigste kommer voldsomt i klemme.

Fri bevægelighed

Det grundlæggende princip i EU er som bekendt den frie bevægelighed – også for tjenesteydelser. Enhver virksomhed fra et EU-land skal som udgangspunkt have ret til at levere tjenesteydelser i et andet EU-land. Det gælder også f.eks. tandlæger og sundhedstjenester.

Grundtanken er, at de private virksomheder skal have alle muligheder for at tjene penge. Profitten skal på private hænder, alt i mens det offentlige efterlades med gælden. Dette grundprincip er traktatfæstet i Lissabontraktaten, som en væsentlig hjørnesten i EU, og lader sig derfor ikke sådan ændre.

Konsekvenserne er til at mærke. Med privatiseringer følger ofte dårligere vilkår for arbejderne, samtidig med, at forbrugerne står dårligere. Retten til rent drikkevand burde f.eks. være et grundprincip, men med privatiseringer har vi set dyrere vand og dermed, at de fattigste kommer voldsomt i klemme.

Rina Ronja Kari

Foto: Olivier Hansen

Udlicitering af f.eks. ældrepleje kan koste kommuner dyrt. Samtidig overholdes regler for løn og arbejdsvilkår ofte ikke, hvilket koster de ansatte løn og personalegoder – og dermed også skattekrone til samfundet.

at udforme udbuddet og gennemføre et kontrolbud. Sidst vi i Gribskov udliciterede skolebusserne, betalte vi COWI for at udarbejde et kontrolbud. Det viste i øvrigt, at kommunen kunne spare en mio. kr. årligt ved at drive skolebuskørslen selv. Men det ville de andre partier ikke.

Michael Hemming Nielsen er 58 år. Han har siddet i byrådet i Gribskov siden 2014 og genopstiller. Han er faglig sekretær hos 3F Frederiksberg. Han har tidligere været næstformand for SiD-Hillerød A (1998-2004) og tillidsrepræsentant i Hillerød Kommune (1985-1998).

LUXEMBOURG-FINTEN

Finten fungerer ved, at virksomheder blandt andet kan oprette interne låne-strukturer i Luxembourg, lade datterselskaber overtage retten til virksomhedens varemærke eller opnå skattefradrag efter underskud.

POSTMORDET – EN LIBERALISTISK GYSER

Vores postvæsen er i en dyb krise. Det blev understreget, da den danske afdeling af PostNord for femte år i træk måtte aflevere et dundrende underskud på driften. PostNords katastrofekurs er endnu et eksempel på, at privatisering forringer kvalitet såvel som service.

Lars Hedegaard Nielsen, rådgiver for transport, bolig og landdistriktsområdet

Da omdelingen for alvor blev liberaliseret i 00'erne, resulterede det i, at Post Danmark mødte konkurrence fra firmaer, der kunne underbyde postvæsenet med dårligere løn- og arbejdsforhold – i mange tilfælde med brug af billig, østeuropæisk arbejdskraft.

Disse firmaer havde også den fuldstændig skævvridende konkurrencefordel, at de ikke var forpligtet til at sikre forsyningen i hele landet. De kunne nøjes med at overtage postomdelingen i byerne, hvor folk bor tættest, og der derfor er færrest omkostninger ved at dele post ud.

Det betød, at Post Danmark, der – efter fusion med det svenske postvæsen – kom til at hedde PostNord, fortsat var forpligtet til at dele post ud i hele landet, herunder i landdistrikterne – nu på ulige markedsvilkår – uden nogen støtte fra staten.

Resultatet har været, at posten nu må være fem dage undervejs. Og at vi ikke mere kan regne med, at posten kommer til tiden. Det starter den negative spiral, at folk sender endnu færre breve, der yderligere forringer servicen. Og det er et ræs mod bunden, som særligt går ud over de tyndt befolkede områder og forringer postarbejdernes arbejdsvilkår.

Hvad vil Enhedslisten?

PostNords danske del skal overtages af staten, der skal omstrukturere hele postfunktionen til en statslig eller kommunal opgave, udbygget med andre samfundsmæssige opgaver. Det kunne være udbringning af medicin, levering af varer fra lokale butikker eller levering af biblioteksøger – tilpasset de lokale behov. Enhedslisten ønsker således at genoprette det "gamle" landpostbud, men med udvidede opgaver.

For at fastholde en rimelig kvalitet skal der være postomdeling minimum seks dage om ugen i hele landet. I de tyndt befolkede områ-

der er man langt mere afhængig af postvæsenet end i byerne – for eksempel ved levering af den daglige avis.

Vi skal tilbage til at se postvæsenet som en del af kernevelværdien og nødvendig infrastruktur, ligesom lægehjælp og børneinstitutioner, togdrift, el og vand. For det er med til at sikre, at vi alle har lige muligheder, uanset hvor i landet vi bor.

NÅR MARKEDSKRÆFTERNE STYRER

Allerede i 1980'erne begyndte højrefløjen at tale om at begrænse de offentlige virksomheder, så den private sektor kunne få bedre vilkår. I USA var det Reagan. I England Thatcher og i Danmark Schlüter.

I foråret 1990 kom Finansministeriet med en redegørelse, som anbefalede, at den offentlige sektor i videst muligt omfang skulle styres af markedskræfterne. Dette betød mere brugerbetaling eller mere privatisering – eller begge dele.

Gennem 90'erne og 00'erne har skiftende danske regeringer gennemført den ene postlov efter den anden, som har åbnet op for en øget konkurrence på postmarkedet.

PRIVATISERINGENS ABC

Modellen for en markedsførelse af den offentlige service kan beskrives som en tre-trinsmodel:

- I første omgang gennemføres øget brugerbetaling og dele af institutionernes drift udliciteres (eks. rengøring og kantinedrift).
- Andet trin er en selskabsgørelse af de offentlige institutioner med en indsat bestyrelse og indførelse af ledelsesmetoder fra det private erhvervsliv. Selskaberne presses herefter både økonomisk og af øget liberalisering og konkurrence.
- Sidst gøres virksomhederne til selvstændige selskaber, som kan sælges til private aktører. Det skete blandt andet med vores telefonselskab, der i dag kendes som TDC.

Foto: Postnord.dk, Henrik Petit

VI ER FÆLLES OM FREMTIDENS LANDBRUG

Det private enkeltmandslandbrug er i dyb krise. Enhedslisten har længe arbejdet for, at jordbrugerfonde skal komme til at eje landbrugsjord. En nystiftet fond, som har store, grønne NGO'er i ryggen, vil bringe os et betydeligt skridt i den rigtige retning.

Søren Egge Rasmussen, fødevarerordfører

På Samsø har man lavet en lokal økologisk jordbrugerfond, som har samlet tre mio. kr. og købt den første gård – og har ambitioner om at fortsætte med opkøb. Man kan lokalt tage lignende initiativer for at styre, hvilken type landbrug, vi skal have. Det kan være en måde at sikre dyrkning uden gift omkring vores drikkevandsboringer. Nyst er Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening initiativ om at oprette en national, økologisk jordbrugsfond, som vil samle 35 mio. kr.

Jeg vil opfordre de 1.000 rigeste medlemmer af Enhedslisten til at overveje at være med. Har man en stor pensionsopsparing, kan man flytte en del af sin formue. Minimumsinvesteringen er 25.500 kr. for at holde administrationsomkostningerne nede. Jeg håber, at andre opretter fonde, som ikke kræver så stort et indskud.

Det traditionelle enkeltmandsejerskab af danske landbrug er under pres. De større be-

drifter kræver høj kapitalbinding og deraf krav til finansiering, som gør det meget svært for yngre landmænd at starte. Dansk landbrug er gennem årene blevet større og større – gælden ligeså. Det stiller nærmest umulige krav til en ung landmand.

Naturens røde tal på bundlinjen

Efter finanskrisen og en fortsat ekstrem lav rente, søger kapitalejere "sikker havn" for placering af deres midler. Tysk kapital forsøger lige nu at købe 1.000 hektar landbrugsjord omkring Randers. Disse ejere har ikke en særlig veneration for dansk landbrug, økologi, naturen eller miljøet. Deres investering er udelukkende med spekulation for øje.

Med store bedrifter ser vi ofte store marker og mindre natur, og jorden er ofte båret af monokulturer. Alt dette belaster også det økologiske råderum for de vilde dyr og planter, så biodiversiteten falder. Læg hertil, at levende hegn fjernes, mængden af insekter falder, bier dør og nye pesticider findes i vores drikkevandsboringer. Man kan sige, der er både røde tal på bundlinjen hos landbruget og hos naturen.

Investering gavner næste generationer

Noget skal gøres. Når politikere ikke gennemfører beslutningerne, må foreninger, organisationer, fonde og pensionskasser gribe muligheden for at bidrage til en grønnere fremtid og et landbrug, som både leverer fødevarer, sikrer drikkevandet og skaber mere natur.

Derfor er det godt, at Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening har stiftet Danmarks Økologiske Jordbrugsfond. Fonden vil inden 30. november skaffe 35 millioner kr. og efterfølgende opkøbe landbrugsejendomme suppleret med realkreditbelåning, så der kan opkøbes for ca. 100 mio. kr.

Fonden garanterer ikke et stort økonomisk afkast, men et andet afkast i form af en rigere natur, bedre fødevarer og en sikring af dansk muld på danske hænder. En investering til gavn for kommende generationer.

OM DANMARKS ØKOLOGISKE JORDBRUGSFOND

På www.jordbrugsfond.dk er det beskrevet, hvordan processen foregår.

Har man besluttet sig for at investere i aktierne, kan der fra hjemmesiden downloades en tegningsblanket, som skal udfyldes.

Den udfyldte blanket kan sendes via e-mail til kim@jordbrugsfond.dk eller sendes pr. brev til fondens adresse: Silkeborgvej 260, 8230 Åbyhøj.

Når man sender den underskrevne blanket ind, kan man overføre det beløb, man har tegnet sig for (minimum 25.500) til fondens konto i andelskassen Merkur.

Foto: Drew Hays, Unsplash.com

OFFENTLIG PRODUKTION AF MEDICIN LUKKES AF HENSYN TIL PRIVATE

De sidste ti år er udgifterne til sygehusmedicin fordoblet, og de foreløbige tal for 2017 tyder endnu engang på, at udgifterne vokser. Det skyldes blandt andet, at private aktører får eneret til at producere medicin, som sundhedsvæsenet selv fremstillede førhen.

Stine Brix, sundhedsordfører

I 2014 blev de danske sygehusapoteker bedt om at indstille produktionen af koffeincitrat. Præparatet bruges til for tidligt fødte børn, som har brug for hjælp til at trække vejret. Et italiensk firma fik af EU tildelt 10 års eneret på at markedsføre produktet til trods for, at det i årevis var blevet produceret offentligt. Prisen steg fra 20 kr. pr. behandling til 800 kr. per behandling – en prisstigning på 4000 procent. Til stor skade for børneafdelingernes økonomi.

Eksemplet er ikke enestående. For ganske nylig stødte Enhedslistens regionsrådsmed-

lem i Nordjylland, Susanne Flydtkjær, på en lignende sag, da regionsrådet var indkaldt til budgetseminar. Regionens embedsmænd fortalte, at de forventede øgede udgifter til et kontraststof til kræftscanninger. Kontraststoffet har man indtil nu selv produceret, men nu har en privat medicinalvirksomhed fået eneretten, og de forventer derfor prisstigninger og ekstra udgifter som anslås til 5-6 mio. kr. på landsplan. Enhedslistens regionsrødder i Hovedstaden og Midtjylland har spurgt i deres regioner, hvor de kan bekræfte, at man også har fået påbud om at indstille produktionen og købe dyrere medicin på det private marked.

Udgifterne til medicin fordoblet

Det sker i en tid, hvor udgifter til dyr medicin presser sundhedsbudgetterne. De sidste ti år er udgifterne til sygehusmedicin fordoblet, og de foreløbige tal for 2017 tyder endnu engang på, at udgifterne vokser. Når flere penge skal bruges på piller, så er der færre penge til at ansætte personale, som kan nedbringe ventetider og sikre en bedre pleje.

- Det er helt nødvendigt, at sygehusapote-

kerne kan producere lægemidler, når det er langt billigere end den pris, som private virksomheder tager. Alternativet er, at flere og flere af vores sundhedskroner går til øget indtjening i medicinalindustrien, forklarer Susanne Flydtkjær.

Strammere regler i Tyskland

I Region Hovedstaden har Enhedslistens medlem Marianne Frederik spurgt til sagen. Hun er overrasket over svaret, som hun har modtaget. Her fremgår det nemlig, at Tyskland fortolker reglerne mindre stramt end i Danmark, og at man derfor fortsætter produktionen.

- Det er jo helt absurd, at Danmark klapper hælene i over for medicinalindustrien. Det er ganske enkelt spild af skatteborgernes penge. Vi kan bruge hver en krone på mere personale på sygehusene, mener Marianne Frederik.

Enhedslisten har rejst sagen over for sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V). Det viser sig i svar fra sundhedsministeren, at der findes yderligere flere eksempler på, at sygehusapoteker har indstillet produktionen af et lægemiddel, fordi et privat firma overtog produktet.

DANKORTET – FRA FÆLLES GODE TIL PENGEMASKINE

Dankortet er et godt eksempel på, at fælleseje er godt for samfundet og den enkelte. Sammenlignet med andre lande kan danskerne betale med et kort, uden at det koster en bondegård, og man kan bruge Dankortet langt de fleste steder.

Frank Aaen, tidl. finansordfører

Gennem mange år var det helt gratis at bruge Dankortet. Bankerne, der betalte driften af kortet, sparede til gengæld på, at de ikke skulle håndtere fysiske penge. Det kostede mange bankfunktionærer jobbet, og hvor der for år tilbage var en bankfilial på hvert et hjørne, er der nu en Netto eller en Tiger-butik. For bankerne var det en god forretning.

Fællesejet af selskabet bag Dankortet, Nets, var af en lidt særegen type: Næsten 200 banker – herunder Nationalbanken – var ejere. Derfor kunne selv den mindste fælleskasse i Vestjylland fortsat betjene sine kunder, selv om de flyttede til København. Dankortautomaterne og terminalerne var fælles – til stor irritation for de store banker.

Usynlige gebyrer

Dankortet har siden etableringen i 1983 været til gavn for både forbrugerne og virksomhederne. Da Dankortet stort set havde et monopol, var det afgørende, at der var en stærk lov-

givning på området, så bankerne ikke bare kunne skrue prisen for at bruge kortet i vejret.

Mange gange forsøgte finanssektoren at sætte prisen for at bruge kortet op. Det er delvist lykkedes at få butikkerne til at betale (og dermed er en del af driften væltet over på forbrugerne i form af dyrere varer), men Dankortet er fortsat den billigste betalingsform.

Desværre har flertallet i Folketinget tilladt Nets at blive til en pengemaskine. Mens gebyret for at bruge Dankortet fortsat er under kontrol, tjener Nets tykt på de automatiske betalinger via Betalingsservice. Det er en milliardforretning, og meget smart kan forbrugerne ikke se, hvor meget det koster at bruge Betalingsservice. Dem, der skal have betalingen, betaler. Kun hvis man ser på Nets' årsregnskab, kan man se, hvor mange penge de tjener på elektronisk at flytte penge fra en konto til en anden. De tjener også, når Dankortet bruges på internettet. Her er gebyret større end i butikkerne. Nets driver også Nem-ID og E-boks og er aktiv i de andre nordiske lande.

Milliardbonus til lederne

Nets' muligheder som pengemaskine blev illustreret, da bankerne i 2014 solgte selskabet til to amerikanske kapitalfonde samt ATP for 17 milliarder kr. Da selskabet blev børsnoteret i 2016, var værdien steget til 30 milliarder kr. I slutningen af 2017 sælges Nets videre til en anden amerikansk kapitalfond for over 33 milliarder kr.

Den sum skal jo forrentes, så man kan være sikker på, at gebyrerne får endnu et hak opad

– betalt af forbrugerne. Ikke alene er det enorme summer, Dankortet sælges for. Ledelsen i selskabet har også scoret ufatteligt mange penge. I forbindelse med børsnoteringen blev der lavet et såkaldt incitament-program, der gav 70 ledende ansatte to milliarder kr. tilsammen. Direktøren, Bi Nilsson, tjente alene over en halv milliard kr. – udover månedslønnen. Det er helt uhørt i dansk sammenhæng.

Desuden er der et stort problem med datasikkerhed. Med en amerikansk ejer er der fare for, at de amerikanske efterretningstjenester kræver adgang til de mange personfølsomme oplysninger, der er i Nets' systemer. Det må regeringen sikre, ikke kan ske. Flere partier står bag det krav.

NYE REGLER FOR DANKORTET

Enhedslisten har i flere omgange foreslået, at Dankortet skulle overtages af Nationalbanken. Desværre uden held. Nu er den eneste mulighed at stramme lovgivningen og tilsynet med, hvor meget, der skovles ind på at formidle penge. Og det haster. Den aftale, der i dag trods alt sætter en grænse for gebyret på Dankortet, udløber i 2020. Inden da skal nye regler på plads, og de bør også omfatte f.eks. Betalingsservice.

Foto: Dankort pressefoto

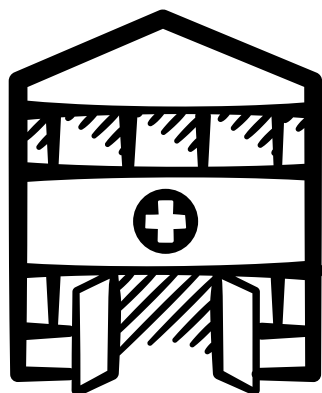

NÅR OPGAVER HENTES HJEM TIL FÆLLESSKABET

Mange kommuner udliciterer opgaver for at spare penge. Ofte viser det sig at være en dårlig idé, fordi kvaliteten af arbejdet daler, og personalet får ringere arbejdsforhold eller bliver fyret. Udliciteringer behøver imidlertid ikke at være endelige. Man kan sagtens tage opgaver tilbage til kommunen eller regionen.

Eva Hyllegaard, Rød+Grøn

Hvis en privat hjemmepleje går konkurs, skal kommunen rydde op – både i forhold til arbejdsopgaverne og økonomisk. Udliciteringen kan ende med at gøre opgaven dyrere for kommunen og få konsekvenser for plejen af borgerne. Desuden er det langt fra altid, at kommunen rent faktisk sparer penge ved at udlicitere opgaver til private firmaer.

» Jeg synes, det er rigtig positivt, at vi kan drive det her mindst lige så effektivt som de private firmaer. Jeg tror, det skyldes, at vi ikke skal tjene penge på det, men kun gør det for at løse en opgave for borgerne.«

Lasse P.N. Olsen,
rådmand for Miljø- og Energiforvaltningen
i Aalborg

Enhedslisten går ind for indlicitering. Der skal sættes en stopper for udlicitering, og de opgaver, der er blevet dyrere eller dårligere ved at blive overladt til private profithensyn, skal tilbage på fællesskabets hænder. Så kan vi også sikre ordentlige arbejdsforhold for personalet.

Kommunen henter selv skraldet

I 2017 har Aalborg Kommune overtaget indsamlingen af dagrenovation fra det private firma DSV Miljø. De ansatte er fulgt med over til den nye kommunale arbejdsgiver i en firmaoverdragelse og fortsætter stort set som før.

Enhedslistens Lasse P.N. Olsen, der er rådmand for Miljø- og Energiforvaltningen i Aalborg, var med til at få indliciteringen i stand.

– Jeg synes, det er rigtig positivt, at vi kan drive det her mindst lige så effektivt som de private firmaer. Jeg tror, det skyldes, at vi ikke skal tjene penge på det, men kun gør det for at løse en opgave for borgerne, siger han.

Tilbage i normalt tempo

I 2013 vedtog politikerne på Bornholm at udlicitere rengøringen, fordi det skulle være billigere. Det blev billigere – og meget dårligere. Året efter var 23 af rengøringsmedarbejderne blevet sagt op og 53 sat på deltid. 1. september i år tog kommunen rengøringen tilbage, fordi der var flere ting, der gik galt ved udliciteringen – også for rengøringsmedarbejderne. Hos deres nye arbejdsgiver, Elite Miljø, havde de en så-

kaldt arbejdstakt på 130. Det svarer til at småløbe, nemlig 7,49 km. pr. time – det, der i militæret kaldes ilmarch. Tilbage i kommunen har de en arbejdstakt på 100 – det svarer til at gå hen ad en lige vej uden hæmmende bagage med en hastighed, på 5,76 km. per time.

Sulten efter flere indliciteringer

I Hillerød Kommune blev en udlicitering af rengøringen tidligere i år trukket tilbage, og efterfølgende kom også renovationen tilbage på kommunale hænder. Enhedslisten i Hillerød arbejder for at få Teknisk Service-arbejdet tilbage til kommunen, når kontrakten udløber.

Enhedslistens Tue Tortzen, der er formand for Miljø – og teknikudvalget i Hillerød Kommune (valgt for Fælleslisten) håber på en ny strategi i kommunen:

» ... næste mål må være at tage Vej og Park tilbage. Kommunen har kontrakt med HedeDanmark i tre år mere, men her er rod med underentreprenører. Forhåbentlig kan det udliciterede arbejde i Vej og Park tages tilbage i et kommunalt selskab, eventuelt sammen med andre kommuner, som det netop er sket på renovationsområdet.«

Tue Tortzen
formand for Miljø – og teknikudvalget
i Hillerød Kommune

SIDSTE NYT FRA VALGKAMPEN

Når du læser disse linjer, er der mindre end en uge til kommune- og regionsvalget. Rød+Grøn bringer her den sidste omgang nyt fra valgkampen. I decembernummeret følger vi grundigt op på valget, som forhåbentlig har givet Enhedslisten gode resultater i alle dele af landet.

● Kommunal- og regionsvalg '17

Simon Halskov, Rød+Grøn

STOP BORGMESTRENE DOBBELTE LØN

En stor del af Enhedslistens kandidater har i kommunalvalget sat fokus på de mange ekstra penge, som borgmestre modtager for bestyrelsesposter og lignende.

- De får en rigtig pæn løn for deres borgmesterhverv – omkring en million kroner om året afhængig af kommunes størrelsen. Men når de så, som følge af deres hverv, skal repræsentere kommunen i det lokale kraftvarmeverk eller trafikelskab, så indkasserer de yderligere store honorarer, forklarer Enhedslistens finansordfører, Pelle Dragsted.

Honorarerne løber i mange tilfælde op i flere hundrede tusinde kroner om året. Det betyder, at en række borgmestre har en samlet indkomst, der er betydeligt større end

landets statsminister.

- Dobbeltlønnen er i vores øjne noget pamperi. Når man som borgmester får en løn på over en million, så skal man selvfølgelig ikke samtidig have en ekstra løn for at passe nogle møder i bestyrelser, som man sidder i som en del af sit job som borgmester, mener Pelle Dragsted.

Tidligere på måneden foreslog han i Folketinget, at borgmesterlønningerne nedsættes, hvis borgmesteren har mange lønnede poster. Forslaget tager afsæt i anbefalinger fra vederlagskommissionen, der tilbage i 2016 sagde, at borgmestrene burde afgive deres politiske tildelte ben.

I Aalborg har Enhedslistens rådmand, Lasse P. N. Olsen, frivilligt frasagt sig honorarer for bestyrelsesarbejde.

» Dobbeltlønnen er i vores øjne noget pamperi. Når man som borgmester får en løn på over en million, så skal man selvfølgelig ikke samtidig have en ekstra løn for at passe nogle møder i bestyrelser, som man sidder i som en del af sit job som borgmester.«

Pelle Dragsted,
Finansordfører

Boykot bosættervarer i KV17

Støtter din kommunalvalgskandidat en boykot af ulovlige israelske bosættervarer?

BOYKOT ULOVLIGE ISRAELSKE BOSÆTTERVARER

Den 1. november blev kampagnen "Boykot bosættervarer KV17" lanceret på Facebook. Enhedslisten støtter kampagnen og opfordrer alle vores kommunale og regionale kandidater til at skrive et opslag eller lægge en video op på siden, hvor de svarer på disse to spørgsmål: Vil du som indvalgt arbejde for en boykot af ulovlige israelske bosættervarer i din kommune? Vil du som indvalgt i din kommune arbejde for et stop af ulovlige investeringer i israelske bosættelser i din kommune?

Gruppen bag kampagnen vil herefter samle svarene og sprede tilkendegivelserne ud til en kommunal og regional målgruppe, som støtter den palæstinensiske sag.

Læs mere om kampagnen på www.fb.com/boykotbosattervarerKV17

Foto: Postnord.dk, Mads Armgård

POSTEN TÆT PÅ AT SPOLERE VALGKAMPEN

Enhedslisten i Helsingør kom i problemer, da PostNord pludselig meddelte, at partiets valgavis ikke kunne blive omdelt. PostNord begrundede det med, at de havde lukket for ordrer frem mod udfasningen af reklameomdeling til nytår. Det så Enhedslisten som et aftalebrud og klagede over beslutningen. Alternativt skulle Liste Ø have brugt distributøren Forbru-

ger-Kontakt, hvilket ville betyde, at valgmaterialerne kom ud til 4000 færre husstande.

På baggrund af klagen gennemgik PostNord sagen igen og valgte alligevel at omdele Enhedslistens valgavis.

- Det havde været et demokratisk problem, hvis nogle partier blev sat bagud i valgkampen. Vi er derfor glade for, at beslutningen er omgjort, siger Jørgen Bodilsen, der er kandidat for Enhedslisten i Helsingør.

VELFÆRDENS DAG

Den 7. november var der demonstrationer og andre aktiviteter i mere end 20 kommuner. Anledningen var initiativet "Danmark for velfærd", som Enhedslisten bakkede varmt op om.

Mange steder blev aktionsdagen en stærk markering af, at velfærden skal på dagsordenen og blive et helt centralt spørgsmål i kommunal- og regionsvalg den 21. november.

I skrivende stund har 68.333 danskere skrevet under på initiativets underskriftsindsamling og støttet kampen for et stærkt fællesskab og bedre velfærd.

Du kan gøre det samme på hjemmesiden danmarkforvelfaerd.dk.

DER ER BRUG FOR FLERE OG BEDRE TOLKE

En tragisk historie om forgiftning af en familie i Haslev har sat fokus på sundhedsvæsnets fundamentale problem med mangelfuld tolkning.

- Det viser sig især i akutte situationer, hvor misforståelser eller problemer med at forklare symptomer kan være altfærgørende, forklarer Enhedslistens sundhedsordfører Stine Brix.

En del af de tolke, som arbejder i sundhedsvæsenet og retsvæsenet, har ikke en uddannelse i tolkning og har ikke fået testet deres kvalifikationer. Stine Brix finder det helt nødvendigt at få etableret en tolkeuddannelse, som ud over sproglige kvalifikationer giver tol-

kene faglig viden om medicin og jura.

Her og nu vil Enhedslisten rejse forslag om et nationalt tolkecenter ved akutsygdom.

- Og så foreslår vi, at der laves en certificering af tolke, der kan sikre bedre kvalitet af tolkningen, forklarer Stine Brix.

Enhedslistens medlem af Danske Regioners Bestyrelse, Susanne Langer, vil også sætte fokus på problemet. I Region Hovedstaden har Enhedslistens Annie Hagel spurgt, hvad man gør for at sikre kvalificerede tolke. Hun har desuden foreslået, at regionens sundhedsudvalg ser på muligheden for at etablere regionens eget tolkekorps, sådan som Region Syd har besluttet at gøre.

Følg med i alle de seneste valgaktiviteter på krv17.enhedslisten.dk

MØD SPIDSKANDIDATERNE

Jørn Vedel Eriksen

66 år, tidl. skoleinspektør, Medlem af kommunalbestyrelsen i Herning

Hvorfor genopstiller du til kommunalvalget i november?

- Det er lykkedes Enhedslisten at sætte mange vigtige rød-grønne politiske fingeraftryk i det blå byråd i Herning. Det arbejde vil jeg gerne være med til at videreføre og styrke. Gerne sammen med endnu et byrådsmedlem fra Enhedslisten. Vores mærkesager bliver fortsat folkeskolen og børnepasning, beskæftigelse og integration, lejeboligområdet og bæredygtig, grøn udvikling. Der lyttes og vises nogen imødekommenhed, når Enhedslisten argumenterer. Det skal vi udvikle og satse på fortsat er tilfældet i de næste fire år.

Hvad vil du især arbejde for i byrådet?

- På folkeskoleområdet og i børnepasningen er der behov for flere uddannede voksne for at sikre kvaliteten. Skoledagen skal stoppe kl. 14.00. På beskæftigelsesområdet vil jeg arbejde for, at alle borgere har et rimeligt forsørgelsesgrundlag, og at borgere på overførselsindkomst tildeles den maksimale ydelse af, hvad loven giver mulighed for. Vedvarende energi, energibesparelser og økologi er mit og Enhedslistens bud på bæredygtighed. Vi skal have stoppet huslejernes himmelflugt og have boligregulering i Herning.

DEBATTØRER KOM PÅ SKOLEBÆNKEN

Over tre lørdage i september blev Enhedslistens nye debattørske skudt i gang. Målet med Debattørskolen er at skærpe og mangfoldiggøre Enhedslistens stemmer i den offentlige debat. Rød+Grøn har mødt tre medlemmer, der deltog i skolens første forløb og alle er kandidater til kommunalvalget.

● Kommunal- og regionsvalg '17

Daniel Panduro

SINEM DEMIR

Kandidat til kommunalvalget i København

Hvorfor valgte du at søge ind på Debattørskolen?

- Jeg fik nærmere en anvisning.

Hvad var det vigtigste, du lærte?

- Sammenhold på tværs af byer og vigtigheden af god forberedelse og retorik. Og at man ikke skal love kage, medmindre man har kage klar!

Vil du anbefale andre at søge ind på Debattørskolen?

- Ja, bestemt. Alene sammenholdet og venskabene efterfølgende er uvurderligt. Man lærer meget, og jeg ville ikke kunne stille op til kommunalvalget, hvis jeg ikke havde mulighed for at få denne og lignende kandidatskoling.

» Jeg lærte, at det er helt naturligt at være usikker, og at det er vigtigt at forberede sig grundigt.«

Niels Christian Petersen
Kandidat til kommunalvalget i Esbjerg

CLAUS HØJSGAARD

Kandidat til kommunalvalget i Tønder

Hvorfor valgte du at søge ind på Debattørskolen?

- For at blive bedre til at deltage i debatter både online, i læserbreve og i diverse valgmøder. I det hele taget ville jeg gerne opkvalificere mig til som meningsdanner, også internt i Enhedslisten.

Hvad var det vigtigste, du lærte?

- At jeg faktisk godt kan. Især når jeg bruger de værktøjer, jeg fik.

Vil du anbefale andre at søge ind på Debattørskolen?

- Ja helt sikkert. Det er meget givende at være sammen med en masse gode kammerater og søge udvikling sammen. Jeg vil gerne takke for et rigtig godt tilrettelagt program.

NIELS CHRISTIAN PETERSEN

Kandidat til kommunalvalget i Esbjerg

Hvorfor valgte du at søge ind på Debattørskolen?

- Jeg er blevet opstillet som kandidat nummer fire til kommunalvalget i Esbjerg. Jeg syntes, jeg manglede nogle redskaber, jeg kan bruge i de paneldebatter, der venter mig.

Hvad var det vigtigste, du lærte?

- Jeg lærte, at det er helt naturligt at være usikker, og at det er vigtigt at forberede sig grundigt.

Vil du anbefale andre at søge ind på Debattørskolen?

- Ja, jeg vil klart anbefale andre at tage dette kursus. Du får nogle gode redskaber og opdagelser, at alle nye kandidater slås med de samme problemer. Og så får du udbygget dit netværk med gode venner, som du kan søge råd hos.

FAKTA OM DEBATTØRSKOLEN

Enhedslistens debattørske er for medlemmer, der gerne vil træne deres stemme til den offentlige debat i mainstream- og sociale medier. Skolen skal give dem mod på at udfordre de borgerlige i debatten, og den skal give dem redskaberne til at brænde igennem. Desuden får deltagerne mulighed for at diskutere politik med Enhedslistens folketingspolitikere.

DET GÅR FREMAD – MEN DER ER LANG VEJ ENDNU!

Rød+Grøn har kigget på kønsfordelingen ved kommunal- og regionsvalgene. Konklusionen er, at selv om vi er blevet bedre, så er vi langt fra at opnå lige repræsentation.

● Kønsfordeling

Nina Ericsson, Rød+Grøn

Efter sidste kommunalvalg måtte Enhedslisten lide den tort, at vi trak andelen af kvinder i kommunalpolitik ned. Vi var ellers over gennemsnittet med 38,5 procent opstillede kvinder. Men blandt vores spidskandidater var de 84 procent mænd, og da vi mange steder kom ind med et enkelt mandat, endte vi altså med at trække gennemsnittet ned.

I mellemtiden har vi skrevet ind i vores principprogram, at vi er et feministisk parti. Vi har vedtaget et feministisk delprogram, og vi har diskuteret køn og ligestilling i alle afkroge af landet.

Har det så hjulpet? Er vi blevet mere bevidste? Har vi fået lige repræsentation i partiet? Ja, jo og nej, kunne man svare til de tre spørgsmål. Ser man på tallene, så er vi nået videre, men har stadig lang vej endnu. Vi har denne gang opstillet 43 procent kvinder, og endnu vigtigere: 29 procent af vores spidskandidater er kvinder denne gang. Nummer to på listen er en kvinde i 40 procent af vores opstillinger. Så der er gode chancer for, at vi denne gang trækker gennemsnittet op.

Tilfældigheder i spil

Skyldes det så, at afdelingerne bevidst har prioriteret at få en kvinde øverst, nu hvor vi har talt så meget om feminisme? Det spørgsmål har jeg stillet nogle af de kvinder, der nu er øverst på listen i en kommune, der havde en mand øverst i 2013.

Der er ingen af dem, der har svaret, at afdelingen gik specifikt efter en kvindelig spidskandidat. Faktisk er der en del tilfældigheder inde over. I Esbjerg sidder Sarah Nørris i forvejen i byrådet. Hun blev valgt ind som toer i 2013 efter en mandlig etter. Hendes mandlige byrådskollega har ønsket at rykke længere ned på listen denne gang, så det var naturligt, at hun blev spidskandidat.

I Holstebro fik vi ikke valgt nogen ind i 2013, og ham, der var spidskandidat, er i mellemtiden blevet pensioneret og ønsker ikke at være spids igen. Så det var bare naturligt, at det blev

Heidi, som var toer sidst og som også er den, der de seneste år har fulgt byrådsarbejdet tæt. I Tårnby sidder Bjarne Thyregod som eneste kommunalbestyrelsesmedlem. Han skulle egentlig fortsætte som etter, men han flytter kommune, og så blev Dorthe Hecht, der ellers skulle have været toer, helt naturligt spidskandidat.

Viljen til mangfoldighed er der

Betyder det så, at vores opstillingslister blot er næsten tilfældigt sammensat, og at det er et rent lykketræf, at andelen af kvinder er øget? Nej, fortæller både Sarah fra Esbjerg og Dorthe fra Tårnby. Tværtimod er der lagt et rigtig stort stykke arbejde i at få den bredest mulige repræsentation i forhold til både køn, alder, erfaring, etnicitet, bopæl osv.

– Vi har lagt rigtig, rigtig meget arbejde og omtanke i kandidatlisten, fortæller Sarah og uddyber:

– Vi var enige om toeren, som er en superkvalificeret person. Hun er også kvinde, så vi tænkte, at treeren skulle være en mand. Og vi fandt én, der både er smaddegod, er fra Ribe i stedet for Esbjerg som os andre og ovenikøbet har en stærk kulturprofil, hvilket vi manglede. Vi har virkelig været ude for at overtale de profiler, vi manglede i puslespillet.

Også i Tårnby har der været mange overvejelser om mangfoldighed.

– Vi talte om, at vi sidst havde tre herrer på de øverste pladser. Det har aldrig været viljen til mangfoldighed, der manglede, fortæller Dorthe og fortsætter:

– I år er det lykkedes godt. Vi har også fået både en kvinde og en mand med minoritetsbaggrund ind på listen.

Netop den gode vilje og den store omtanke ser ud til at være generel. Andelen af opstillede kvinder er da også hævet siden 2013. Men vi kan på ingen måde hvile på laurbærene.

43%

af Enhedslistens opstillede kandidater til KV17 er kvinder

29%

af Enhedslistens spidskandidater er kvinder ved KV17

38%

af Enhedslistens opstillede kandidater til KV13 er kvinder

» Vi har lagt rigtig, rigtig meget arbejde og omtanke i kandidatlisten. Vi var enige om toeren, som er en superkvalificeret person. Hun er også kvinde, så vi tænkte, at treeren skulle være en mand. Og vi fandt én, der både er smaddegod, er fra Ribe i stedet for Esbjerg som os andre og ovenikøbet har en stærk kulturprofil, hvilket vi manglede. Vi har virkelig været ude for at overtale de profiler, vi manglede i puslespillet.«

Sarah Nørris
Spidskandidat for Enhedslisten i Esbjerg

SERBIENS VENSTREFLØJ HOLDER SNUDEN OVER VANDET

"Der findes ingen venstrefløj, kun falsk venstrefløj". Sådan skrev flere til mig, da jeg ledte efter folk på venstrefløjen i Serbien. Det lykkedes mig dog at finde ligesindede, da jeg besøgte landet.

● Serbien

Elsebeth Frederiksen,
cand.mag i Østeuropastudier

SPS – det serbiske socialistparti, som under krigen i Eksjugoslavien havde Slobodan Milošević som leder – er ikke venstrefløj. Det har siden 2012 siddet i regering med SNS, som er et ekstremt højreorienteret parti med præsident Aleksandar Vučić som leder.

Alligevel findes der en serbisk venstrefløj, som gerne ville snakke med mig. En af dem er Borko Stefanović, som er leder af partiet Levica Srbije. Borko har siddet i det serbiske parlament i to perioder for partiet Demokratska Stranka (Det Demokratiske Parti) men brød med partiet, fordi han syntes, de har blevet for højredrejede. Han er uddannet advokat og har selv oplevet konsekvenserne ved at være i opposition.

– Jeg mistede arbejdet i udenrigsministeriet og fik at vide, at jeg kunne komme tilbage, når jeg var stoppet med at være politisk aktiv, fortæller han.

Stiftede partiet for sent

Borko fortæller om den omfattende valgsvindel og trusler, der findes i landet. Om vælgere, der bliver betalt for eller truet til at stemme på SNS.

– De får at vide, at de aldrig vil kunne finde et job, hvis de ikke stemmer på SNS, siger han.

Alle han kender på venstrefløjen, modtager trusler, bliver svinet til i de nationale medier og har svært ved at finde arbejde.

Serbernes medier er kontrolleret af SNS. En aften så jeg et tv-program, hvor Vučić læste tweets op fra modstandere og gjorde grin med dem i studiet. Den skævvredne medietid har også konsekvenser for Borko og udbredelsen af hans politik.

– Jeg rejser rundt i landet og snakker med folk, de kender mig. De siger: "Du er en god fyr, jeg kan lide dig, men du kan ikke hjælpe mig. Når du er stærkere, kan du komme tilbage, og jeg vil stemme på dig."

Željko Veselinović, der er leder af den venstreorienterede fagforening Sloga, mener, at Borko fejlede i sin strategi, da han stiftede partiet.

– Borko skulle have forladt partiet og stiftet et nyt, mens han stadig sad i parlamentet. Der kunne han bygge sit nye parti op og få medietid, fordi han sad i parlamentet.

Lave lønninger

Både Borko Stefanović og Željko Veselinović mener, at et af de største problemer i Serbien

Levica Srbijes manifest indeholder mange socialistiske idéer. Om de kan udmøntes i praksis, i et land så gennemsyret af en anden politisk kultur, er usikkert. Men han og andre på Serbiens reelle venstrefløj bliver ved med at kæmpe.

lige nu er arbejdsmarkedslovene. Arbejderne har stort set ingen rettigheder. Der findes en officiel mindsteløn, som er på 130 dinarer i timen (ca. otte kr.). Nogle arbejder 40 timer om ugen og tjener kun ca. 1.500 kr. om måneden.

Željko forklarer, at der i Serbien er kommet koreanske fabrikker, som kraftigt underbetaler deres arbejdere. De har så dårlige arbejdsforhold, at de f.eks. er blevet opfordret til at gå med ble, da de ikke kan få fri til at gå på toiletet. Der var jeg lidt skeptisk. Kunne det virkelig passe? En søgning i de serbiske medier bekræftede det.

På spørgsmålet om, hvor Borko vil tage fat, hvis han nogensinde kommer til magten, svarer han også arbejdsmarkedet. Han opridser alle de ting, der er galt:

– Dårlig løn, ingen rettigheder og korruptionen, der gør, at virksomheder må behandle deres personale, som de vil.

På rette vej

– Levica Srbije er på rette vej. Jeg er også nogle gange uenig med ham, men han har hjertet på rette sted, siger Aleksandar Bečić, journalist og forfatter.

Aleksandar har været nødt til at stifte sin egen portal for at få arbejde – sådan er det for de venstreorienterede. Han modtager også trusler næsten dagligt.

– Det er noget, vi lever med. Jeg vil ikke sige, at vi værner os til det, men det hører med, konstaterer han.

Levica Srbijes manifest indeholder mange socialistiske idéer. Om de kan udmøntes i praksis, i et land så gennemsyret af en anden politisk kultur, er usikkert. Men han og andre på Serbiens reelle venstrefløj bliver ved med at kæmpe.

Politikeren Borko Stefanović (tv.) vil forbedre forholdene for de serbiske arbejdere. Fagforeningslederen Željko Veselinović (th.) kæmper ligeledes for arbejdernes rettigheder.

Fotos: Elsebeth Frederiksen

Indlæg til debatten sendes til debat@enhedslisten.dk og må højst fylde 2.000 enheder (inkl. mellemrum). Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte eller returnere indlæg, der overskrider denne grænse. Forfatterens navn angives med navn og lokalafdeling, evt. tillidshverv i Enhedslisten. Indlæg bringes så vidt muligt i det førstkommande nummer, efter det er modtaget.

Redaktionen

REGIONSPOLITIK

Enhedslisten, principperne og budgetforliget

Viggo Jonassen,
tidl. byrådsmedlem i Aarhus

Det er med undren og ubehag, jeg ser at Enhedslisten Region Hovedstaden er med i et regulært nedskæringsbudgetforlig – 115 mio. kr. Forliget begrundes blandt andet med, at man har fået fjernet 2% "effektiviseringskravet" på nogle afdelinger (men beholdt det på andre...). En del af nedskæringerne går ud på at forringe løn- og arbejdsvilkår for medarbejdergrupper, andre er grønthøster-"effektiviseringer".

Med forliget optræder Enhedslisten Region Hovedstaden lige som alle andre partier – vi skærer mærkbart ned på den samlede aktivitet og flytter så rundt på

nogle puljer for at få imødegå nogle af de værste virkninger af de konkrete nedskæringer. Jo, det kan tænkes, at Enhedslisten har kunnet foreslå at mindske visse nedskæringer for så blot at lave nogle større andre steder.

Forligets samlede retning er den gale vej – og Enhedslisten er medunderskriver. Ét blandt andre nedskæringspartier. Det er uhyggelig nemt at se, på hvilke punkter Enhedslisten Region Hovedstadens forligsdeltagelse strider mod partiets program.

Den slags skulle nødig blive en "Søvnaldsk" vane rundt i landet.

(Dette debatindlæg skulle have været bragt i sidste måneds blad. Debatredaktionen beklager forsinkelsen)

Splittelse eller debat?

Margit Kjeldgaard,
Helsingør

I sidste Rød+Grøn skriver Tormod Olsen, at vi splitter partiet – os, der har kritiseret, at EL stemte for budgettet i Hovedstadsregionen. Han mener, vi skulle have sat os mere ind i sagen og gået i dialog (med Tormod og co.), før vi udtrykte holdninger i interne og offentlige medier.

Jeg taler kun for mig selv. Jeg behøver ikke vide, hvad der skete i "maskinrummet". Min holdning er principiel og mere end 5 år gammel: EL bør ikke lave nedskæringer på hospitalerne. Jeg mener i øvrigt at den holdning følger årsmødets

vedtagelser om hvornår folketingsgruppen kan indgå finanslovsaftaler – når der ikke sker forringelser. Her handler det ganske vist kun om Hovedstadsregionen, men den rummer ca. halvdelen af EL's medlemmer. Her har EL's repræsentanter stemt for budgetterne tre gange (2012, 2013 og 2017), mens de årlige 2 %'s besparelser har forringet regionens sygehuse og man har ikke forsøgt at samle medlemmerne og andre imod nedskæringerne.

Som medlemmer i hovedstadsregionen fik vi denne gang en mail om hvorfor EL indgik forlig. Der var også en artikel i Rød-grøn. Men intet blev nævnt om utilfredsheden

blandt sygehusansatte. Det var rigtigt træls at stå sammen med 400 andre i demonstration foran regionsrådsbygningen, mens ens partikammerater sad inde i salen og stemte for budgettet.

Vi kunne selv have lavet en landsdækkende kampagne mod de 2 %'s nedskæringer i foråret forud for kommune- og regionsaftalen. Med god gammeldags aktivisme kunne vi måske have stoppet de 2 %'s nedskæringer for flere år siden. Hvad er det vi har et parti

til, hvis ikke det er at organisere kampe uden for folketing, regioner og kommuner?

Og hvorfor foreslår EL ikke at genindføre skatteudskrivning, sådan at vælgerne får et valg mellem skattelettelser og velfærd når det gælder sundhed, trafik, m.m.? I dag udgør regionerne en stødpude mellem folketinget, der sparer på sygehusene, og borgerne og ansatte, som klager over forholdene. Det kalder jeg nyttige idioter.

FOLKETINGSPOLITIK

Røde 'linjer' er fordelingspolitik?

Jesper Mobeck,
Roskilde

En ny parlamentarisk strategi er udmeldt af HB; men for os er det ikke klart, hvori det nye består? Den nye strategi kredser med sine røde 'linjer' om emner, der kun omfatter fordelingen af samfundsproduktionen; forsvar af velfærdsstaten! Er det tabu at snakke om en ændring af relationen til kapitalen i en parlamentarisk strategi for et revolutionært parti? Overvejer vi, hvilken politik vi fører i forhold til det perspektiv, vi siger, vi står for?

Ingen af de 'røde linjer' vil ændre på relationen mellem arbejdere og kapital – alle krav bliver defensive; det offensive ville være at stille krav til relationen, fx nationalisering af en eller flere banker! Vi lønmodtagere kunne godt bruge en bank til lønindbetalinger; for hvorfor skal vi sætte pengene ind i en privat bank?

Udfordringen er at arbejderklassen ikke er i bevægelse! Grundlæggende ændringer kommer fra udenomsparlamentarisk aktivitet i fagbevægelsen og andre organisationer; uden styrke herfra er En-

hedslisten og vores 'røde linjer' intet!

En mulig brudflade landspolitisk og i den aktuelle kommunale valgkamp kunne være initiativer, der udfordrer 'kommunalfuldmagten'. Modsat bølgen af privatiseringer fremmet af EU, kunne kommunalproduktion åbne vejen for beskæftigelse fx af personer, der rammes af 225 timers reglen! Enhedslisten må udvikle mulighederne i 'kommunalfuldmagten' modsat Liberal Alliance, der vil indskrænke disse!

Socialdemokraterne er p.t. hverken sociale eller for dens sagskyld demokratiske; tænk blot på deres aftalte snigløb mod lærerne i 2013! Hvem der får vores parlamentariske opbakning er jo i sidste ende indlysende. Styrkeforholdet i befolkningen er derimod afgørende for, hvilke politiske forslag, der kan fremsættes og gennemføres!

Vores forslag er, at vi ikke opstiller røde fordelingspolitiske 'linjer', der kan købes og sælges! At vi intensiverer vores arbejde uden for folketinget og ikke peger på nogen forhandlingsleder.

Medlemstal

Enhedslisten havde den
9. november 9.055 medlemmer.

Minimalstatens hittebørn

Ole Vad Odgaard,
Aarhus

Da jeg var ung bygningsarbejder og holdt pause i skurvognen sammen med kolleger, oplevede jeg en gang, det var i 1960'erne, at en kollega fortalte han var hittebarn, altså et barn som af fattige forældre eller af en uheldig mor blev efterladt og fundet af andre mennesker.

Først tænkte jeg at hans oplysning var overflødig, men senere kunne jeg se det kunne være godt for andre med den viden om ham; at der f.eks. ikke burde stilles høflige spørgsmål om hans forældre, opvækst eller øvrige familie.

I 1960'erne gjorde samfundet meget for at hjælpe de dårligst stillede forældre og børn, tidligere tiders elendighed var historie, i 1976 kom bistandsloven.

Fra Socialstat til Minimalstat, hed en bog udgivet i 1993 af Anders Fogh Rasmussen. Titlen påstår allerede at en socialstat er et overstået kapitel og ikke noget vi skal stræbe efter. Da Fogh og hans efterfølger Lars Løkke Rasmussen efter tur blev statsministre, fulgte de planen om at ændre den humane socialstat til en

super egoistisk, klassesdelt minimalstat.

Under Thornings regering og lige nu i 2017, oplever vi den uhyggelige udvikling at ledende socialdemokrater forsøger at overhale minimalstatspolitikkerne højre om. "Socialist"-lederne tilslutter sig i dag den syge ide at der skal opstilles skabe ved hospitaler, hvor fattigdomsramte forældre anonymt kan aflevere deres nyfødte barn.

Den nye ide er at samfundets institutioner så overtager barnet og ansvaret for barnets opvækst, men er det særligt hensynsfuldt eller socialist?

Forældrene bliver ulykkelige og barnet oplever en opvækst og et liv som en anderledes.

En ny socialstat vil vælge at barnet bliver hos forældrene, det gøres ved at sikre nødvendig bistand, økonomisk, socialt og sikre familien arbejde og bolig, det er godt ikke kun for familien, det er bedst for alle.

Genopret social- og velfærdsstat, stop for skattelettelser til de rige, afstanden mellem rig og fattig skal formindskes.

Minimalstat og hittebørn, nej tak!

Ny parlamentarisk strategi

Niels Erik Danielsen,
Kalundborg

Jeg tror, vores HB mener det udmærket, men det hænder, at jeg tænker, de lever da i deres helt egen boble. Pt. står det hele på kommunevalg. Vi prøver på lokalt plan at udfolde Enhedslistens politik.

Folketingsmedlemmer hjælper til lokalt. Vi knokler og får hjælp af søde ansatte til vanskelig teknologi der kan sørge for trykning af foldere. Vi slås med blå borgmestre nogle steder. Men vores HB har åbenbart en kalender der siger, hvornår de skal diskutere det og det. Her skeler man sandelig ikke til det medlemmerne beskæftiger sig med. Og kalenderen

siger nu værktøj til at vælte en S-ledet regering. Det er sikkert mere nuanceret, men sådan er det i overskriftform, oplevet i en travl hverdag med så meget andet vigtigt. Det betyder ikke rigtig noget, at vi ikke har en S ledet regering.

Mig bekendt, har vi da altid kunnet vælte en S ledet regering hvis vi ville det. Men politisk harakiri skal vi vel også opleves på venstrefløj i Danmark og selv mål finder jo også sted i politik. Ikke dermed sagt, at den seneste S ledede regering var noget kønt syn, men at vælte en sådan regering og så få fx Lars Løkke tilbage, det er da ubærligt. Ih, hvor vi gungrer, som den selvfede mus sagde til elefanten.

ANDET

2007-2017

Reinout Bosch,
Nordvest

Vi er ved at nå tiåret for finanskrisen. Uforudsagt som den var, ramte den de vestlige økonomier uforberedt. Også dengang overhørte man de marxistiske økonomers advarsler om de kapitalistiske krisers cykliske karakter. At sammenbruddet for den kapitalistiske økonomi er løsningen på dens vedvarende krise, snarere end krisen selv. Fra oliekrise til kartoffelkur, over østblokkens sammenbrud og IT-boblen der sprængtes, frem til finanskrisens hærgen tilskrives enkeltstående faktorer forklaringskraft på økonomiske kriser, der tydeligvis er tilbagevendende.

Det sidste årti er faret forbi med konsekvenser der i sagens natur var uforudsigelige. Oprør i Nordafrika, der væltede europæisk/amerikanske marionetter, åbnede op for de flytningestrømme der længe havde lagt pres på grænsehegnene. USA er gentagne gange blevet rystet af radikale folkebevægelser hvis modsætning manifesterer sig i Trumps valg. Europa har sideløbende set revolutionære og fascister sætte sig på afmagtens ministertaburet, mens det langsomt kollapsende

EU-diktatur fortsat svinger taktstokken.

Så hvad kan vi forvente af det kommende årti? Det er som den salige Storm P. bemærkede svært at spå om. Vi kan kun være sikre på at den næste økonomiske krise står for døren og at den før eller siden overskrider tærsklen til nutiden. Alt andet lige åbner det op for en radikaliserings af de samfundsmæssige kriser vi gennemlever. Det er Enhedslistens opgave allerede nu at forberede sig på fremtiden og klargøre partiets krav, ikke kun for nutidens problemstillinger, men også deres radikaliserings.

Krisen i 2007 viste, at der ikke er nogen sikkerhed for at Enhedslisten formår at udnytte de muligheder som økonomiens skiftende konjunkturer byder os. Mulighederne for at sikre at en ny politik opstod af det gamles konkurs blev alle tabt. Det skyldtes manglen på samfundsmæssig forståelse dengang. Ti år er gået og krisen står for døren. Er Enhedslistens medlemmer blevet mere forberedt? – Ellers kan det forhåbentligt nås endnu.

(Dette debatindlæg skulle have været bragt i sidste måneds blad. Debatredaktionen beklager forsinkelsen)

Hvad ønsker vi om 20 år

Per Kristensen,
Roskilde

I 100-året for den russiske revolution udtaler Pernille Skipper, i forbindelse med regeringens forslag til ny finanslov på DR2, at 30 timers-kravet er, hvad hun håber er gennemført om 20 år!

Jeg følte mig hensat til arbejderklassens kampe op til september forliget i 1899, hvor kravene bl.a. lød "organisationsret", "strejkeret" og "8 timers arbejde, 8 timers fritid og 8 timers hvile" Gode og nødvendige krav på den tid,

som ikke alle blev imødekommet, men modpartens ret til 'at lede og fordele' arbejdet blev cementeret! Relationen mellem arbejderklasse og kapital blev lagt i faste rammer i det vi kalder 'den danske model!' Bemærk at 8 timers arbejdsdagen først blev indført i 1919 efter den russiske revolution i 1917! Deregulering og angreb på tilkæmpede rettigheder, herunder 'Velfærdsstaten', truer p.t. med at nedbryde det arbejderklassen har vundet medens kapitalen uddyber sin 'ret' til intensiveret udbygning! Pudsigt nok er kapitalen gået i offensiven

efter Sovjetunionens sammenbrud, men det er sikkert en tilfældighed?

Spændt havde jeg ventet på, hvad Pernille ville svare på spørgsmålet; kunne næsten høre det allerede: "Om 20 år er de centrale dele af dansk økonomi under lønmodtagernes kontrol! Vi er på vej mod socialisme!"

Eller: "EU er opløst og vi har erstattet monopolernes fællesmarked med socialisme til gavn for samarbejdende stater i Europa!"

Men jeg og andre blev klogere! Pernille ønskede ikke relationen til

kapitalen ændret, men nøjedes med et forslag der kun ville ændre på fordelingen af den samfundsmæssige produktion! Har vi glemt, at vi er en socialistisk samling af mennesker, der har et perspektiv og en mission? At vi ønsker al udbytning af mennesker skal stoppe; At vi ønsker produktionen skal dække almindelige menneskers behov!

30 timers kravet er godt i dag, men set som et ønske for, hvad der er sket om 20 år, ja, så er, undskyld Pernille, det krav rent ud sagt uambitiøst for en socialist!

Kapitalismens sygeliggørelse af os alle

Pia Colère,
Randers

Nu siger jeg noget, som de fleste Øere ved, er jeg sikker på. Bær over med mig efter et langt liv i psykiatrien med psykofarmaka. Efter kapitalismen fik os i sit jerngreb, for alvor, sammen med industrialiseringen, begyndte vi at blive mere syge, vi er blevet sygeliggjorte. Kæmpe asyl/sindssygeanstalter blev bygget i 1800-tallet, hospitaler blev bygget større og der kom flere af dem. Se – i dag har vi supersygehuse!

Psykiske lidelser er tilnærmelsesvis blevet folkesygdomme, sammen med nogle somatiske sygdomme. Det kommer jo ud på et, ikke sandt? Drugs – ja psykofarmaka (nogle vover at kalde det medicin)

og hårde stoffer har medført mere vold i samfundet og grovere vold uden tvivl.

Det er beskæmmende at vide, at nogle (tåber) giver alt muligt andet end lige kapitalismen skylden: flytning, muslimer, venstrefløj (et underligt statistisk begreb), LGBT, feminisme og alt farverigt, divers og først og fremmest: medmenneskeligt.

Familien har spillet fällit – endnu en kapitalistisk konstruktion. Den evner ikke at tage sig af sine anderledes, mere opmærksomt samsende medlemmer (og vist spiller traume, desværre, en alvorlig rolle hos flere). De sygeliggøres. Vi bliver sygeliggjort. Nu skal vi tage os sammen, det er ikke dem eller os. Det er dem og os.

Møde med debat: Den russiske revolution 1917

25. november kl. 13–18. Mindegade 10, Aarhus

Program: Historien op til 1917 ved Curt Sørensen. Fra februarrevolutionen til oktober – med fokus på kvindernes rolle – ved Jette Kromann. Debat: Bør vi fejre Oktober-revolutionen? Oplæg ved Per Clausen og Hans Jørgen Vad. Arrangører: SUF og Enhedslisten i Aarhus. Gratis adgang. Tilmelding er ikke nødvendig, men af praktiske grunde en fordel. Send mail til: johnjessen@mail.dk – eller sms til: 6067 3853

Mary Streepy, Flickr.com (CC BY-NC-ND 2.0)

Sæt kryds i kalenderen: Enhedslistens kulturfestival 2018

27. januar kl. 13.00–22.00. Valby Kulturhus.

Optræden, oplæg, workshops, foredrag, debat og underholdning.
Arrangør: Enhedslisten i Region Hovedstaden

Møde i borgerlønskredsen: Borgerløn eller undertrykkelse

29. november kl. 19.30–21.30. Studiestræde 24, 2. sal, København.

Borgerløn (BL) er en ubetinget, universel basisindkomst på f.eks. dagpengeniveau, som enhver har ret til. Reformen erstatter ydelser som kontanthjælp, folkepensionen, SU m.m. Sociale ydelser bevares.

Ideen med en BL er at frigøre mennesker og forenkle systemet, så det bliver mindre bureaukratisk, kontrollerende og udemokratisk. Miljøet, civilsamfundet, demokratisk deltagelse m.v., tror vi, vil vinde med en borgerlønsreform.

Mennesker med stresset, utåleligt arbejde, syge forældre eller børn kan vælge, for en tid at trække sig fra arbejdsmarkedet, og det samme kan den, der ønsker efteruddannelse, vil søge nyt arbejde, engagere sig i frivilligt, kunstnerisk eller politisk arbejde også. Konsekvenserne af en BL rejser spændende diskussioner, og tvinger os til at forestille os en anden verden.

I borgerlønskredsen har vi rundet spørgsmål om: borgerløns- og finansieringsmodeller. Er BL retfærdig, når man ikke er til rådighed. For (løn)arbejde? Er det omvendt rimeligt, at presse mennesker ud i "nyttejob", tvangsaktivering og uendelige afklaringsforløb for at få overlevelsespenge? Svækkes den faglige kamp, eller er BL snarere nødvendig for den?

På mødet d. 29. er der oplæg og diskussion om den engelske professor Guy Standings nye bog om BL. Standing har en baggrund i ILU, og er medstifter af BiEN (basic income earth network). Vi inddrager BL-eksperimenter fra hele verden.

På de kommende møder planlægger vi at diskutere BL og visioner om det gode arbejde. arbejdsbegrebet. Hvad er (gavnligt) arbejde/ikke. Nedsat arbejdstid, ret til arbejde. BL og mindre belastning af miljøet. Er BL et feministisk projekt? Og vi kommer tilbage til diskussionen om BL og den faglige kamp. Skal vi en tur rundt til udvalgte?

Lyder det spændende, så kom til mødet og/eller kom på vores mailliste ved at kontakte Peter Mølgaard Nielsen på pnm@ruc.dk

KULTURSTAFETTEN

Foto: Cathy Kanavy – Bleecker Street

Her kommer en forsmag på bagsidens nye serie, "Kulturstafetten". Vi kommer med eksempler på f.eks. musik, litteratur, film/tv, teater, malerkunst og udstillinger, som på en eller anden måde udfordrer det gængse verdensbillede. Her ser vi på en usædvanligt systemkritisk film fra USA.

Simon Halskov

Film: **Captain Fantastic** (Matt Ross, 2016)

Hvordan sikrer man sine børn et godt og sundt liv, når verden er fuldstændig af lave? I "Captain Fantastic" vælger den gamle venstrefløj-aktivist Ben (spillet af Viggo Mortensen, der blev Oscarnomineret for præstationen) den drastiske løsning at flytte med sin kone og seks børn ud i USA's kæmpeskove i nordvest. Her uddanner de børnene i alt fra jagt og musik til filosofi og politik. En dag er familien dog nødt til at forlade deres egen verden og træde ind i den kapitalistiske jungle, som de ønsker at skærme børnene fra. Mødet med omverdenen demonstrerer, hvor uovertruffen børnenes vi-

den om verdenen er – men også, hvilke afsavn (ikke mindst sociale), de lider i skovens boble.

"Captain Fantastic" er en morsom, tankevækkende og rørende film, lavet på et uhyre skrabet budget. Den rummer en klokkeklar kapitalismekritik, som blandt andet kommer til udtryk, når familien i stedet for jul fejrer "Noam Chomsky-dag". Samtidig demonstrerer filmen, at det ikke er problemfrit at vende samfundet og kapitalismen ryggen. Og at man nok kan lære sine børn at gøre oprør – men man kan ikke være sikker på, at det er det oprør, man selv drømmer om.

Er du stødt på et stykke udfordrende kultur, som kunne berige Rød+Grøns bagside? Så tip os på: medlemsblad@enhedslisten.dk.

NY I ENHEDSLISTEN

» De fleste partier er de sidste mange år rykket markant til højre, så man nu kun kan vælge mellem en blå eller en mørkeblå regering. Det er som om den vigtigste værdi er penge, som tilsyneladende vægtes højere end mennesker. Det har været meget frustrerende at være vidne til, og for at støtte en anden udvikling og få andre værdier på den politiske dagsorden, har jeg meldt mig ind i Enhedslisten.«

Henrik Pullich,
50 år, bor i Holbæk

PurePrint® by KLS – Produceret 100 % bionedbrydeligt af KLS Grafisk Hus A/S

STØTTET AF
EUROPA
nævnet

EU-artikler er støttet af Europa-Nævnet.